

N:o 93.

Ank. till Riksd. kansli den 16 april 1909, kl. 7 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående godkännande af postverkets utgiftsstaten för år 1910 m. m.

(R. A.)

I den till Riksdagen den 14 januari 1909 aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kungl. Maj:t under punkt 4 af sjätte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen

dels medgifva,

att postdirektören Carl Axel Hasselrot, därest han vid 1910 års början ingår på 1910 års aflöningsstat och tillträder befattningen såsom chef för det omorganiserade Stockholmsdistriktet, må äga att, så länge han kvarstår i denna befattning eller vid annan befattning inom postverket, som är jämförlig med eller högre än berörda chefsbefattning, på öfvergångsstat uppbära, intill dess Hasselrot i laga ordning undfår afsked med full pension, ett personligt lönetillägg, hvilket dock icke skall grundlägga rätt till högre pension, med så stort belopp, att hans aflöning kommer att sammanlagdt utgöra 13,000 kronor för år;

att postdirektören i Göteborg Frans Broberg må å postverkets pensionsstat tilldelas en årlig pension af 5,600 kronor, med villkor att Broberg från tjänsten afgår under år 1909, och med rätt för honom att åtnjuta pensionen redan från och med den 1 oktober 1909, därest Broberg därförinnan erhåller nådigt afsked, men i annat fall från och med månaden näst efter den, hvarunder afsked varder honom beviljadt;

Bih. till Riksd. Prot. 1909 4 Saml. 1 Afd. 62 Häft. (N:o 93.)

att matrosen å postångfartyget Öland Johan August Lundberg må å samma stat tilldelas ett årligt understöd af 60 kronor, att till honom utbetalas från och med 1909 års början;

att matrosen å nämnda postångfartyg Sven Gottfrid Pettersson må å samma stat tilldelas ett årligt understöd af 135 kronor, att till honom utbetalas från och med 1909 års början;

att den provision å frankotecken, som enligt nu gällande bestämmelser utgår till poststationers eller ångbåtspostexpeditioners föreståndare, samt den rabatt å frankotecken, som åtnjutes af antagna särskilda frankoteckensförsäljare eller af allmänheten vid partiköp, må med 1910 års ingång upphöra;

att, då poststationsföreståndare, som varit medelst personligt kontrakt anställd, eller landtbrefbärare afgår från sin befattning efter att hafva tjänstgjort, poststationsföreståndare minst 25 år och landtbrefbärare minst 30 år, må, därest den afgångne visas vara i behöfvande omständigheter, till honom utbetalas årligt understöd med lämpligt belopp, dock högst hvad som motsvarar för poststationsföreståndare hälften af det arfvode och för landtbrefbärare hälften af den ersättning, som till en hvar senast utgått från postverket;

dels — under förutsättning att Kungl. Maj:t beträffande nu utgående sportelinkomster meddelar bestämmelser i enlighet med de i statsrådsprotokollet den 12 januari 1909 af föredragande departementschefen förordade grunder — godkänna de nu framlagda förslagen till utgiftsstater för postverket, att tillämpas under år 1910, och till aflöningsreglemente för tjänstemän vid postverket jämte till detta reglemente hörande öfvergångsbestämmelser, samt på grund häraf bestämma postverkets anslag, förslagsvis, till 21,065,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen;

dels medgifva, att antalet i staterna uppförda manliga och kvinnliga postexpeditörsbefattningar må i erforderlig mån jämkas, under villkor att sammanlagda antalet, eller 1,022, icke må öferskridas;

dels ock medgifva, att för posthusbygget i Trelleborg må, utöfver det å postverkets stat för år 1910 anvisade anslag af högst 160,000 kronor, användas den under statskontorets förvaltning ställda fond till posthusbyggnader.

Ofvanberörda utgiftsstater samt aflöningsreglemente och öfvergångsbestämmelser återfinnas i statsrådsprotokollet å sid. 229—245.

Postmedlen, som i riksstaten för innevarande år uppförts med 21,000,000 kronor, hafva för år 1910 af Kungl. Maj:t beräknats till

21,500,000 kronor. Då, på sätt framgår af ofvan återopade statförslag, postverkets utgifter enligt staterna för år 1910 af Kungl. Maj:t beräknats till 21,065,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att öfverstiga utgifterna med 435,000 kronor.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet förehåft till behandling dels två inom Första Kammaren af herr *K. Hildebrand* väckta motioner (n:r 14 och 15), dels följande inom Andra Kammaren väckta motioner: af herr *J. J. Byström m. fl.* (n:r 28), af herr *A. Thylander* (n:r 78, 79 och 80), af herr *J. Tynell m. fl.* (n:r 82), af herr *E. P. W. Röving* (n:r 96), af friherre *E. K. Palmstierna* (n:r 99) samt af herrar *C. A. Lindhagen* och *J. Forssell* (n:r 121).

Det af Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget till omorganisation af postverket och lönereglering för dess tjänstemän öfverensstämmer i allt väsentligt med det förslag i samma ämne, som, i hufvudsak grundadt på ett af särskilda kommitterade afgifvet betänkande, nästlidet år förelades Riksdagen till behandling, men af särskild anledning då icke blef af Riksdagen upptaget till granskning. De smärre ändringar i sistberörda förslag, som af Kungl. Maj:t numera vidtagits, äro, såsom af statsrådsprotokollet framgår, hufvudsakligen betingade af nya upplysningar, som tillkommit, samt af postverkets fortgående utveckling.

*Utskottets
yttrande.*

Hvad först angår frågan om *generalpoststyrelsens organisation* (sid. 13—54 i statsrådsprotokollet), har utskottet funnit Kungl. Maj:ts förslag vara grundadt på fullt riktiga principer. Inom en förvaltningsgren, hvilken är stadd i så stark utveckling som postverket, måste det vara af synnerlig vikt, att handläggningen af förekommande ärenden så vidt möjligt underlättas. Såsom ledande grundtankar för vinnande af detta mål har af de särskilda kommitterade främst angifvits, att intet ärende bör handläggas i högre instans, än ärendets beskaffenhet föranleder, samt att arbetsmetoderna inom generalpoststyrelsen böra i görligaste mån förenklas. Med tillämpning af dessa grundsatser skulle en del ärenden, som nu afgöras inom generalpoststyrelsen, öfverflyttas till distriktsförvaltningarna samt vissa mål af enklare beskaffenhet, hvilka nu beredas eller afgöras af byråcheferna, öfverlämnas till handläggning af sekreterare eller andra å de särskilda byråerna anställda tjänstemän. Genom denna omläggning skulle möjlighet vinnas att, trots den fortgående stegringen i postverkets rörelse, indraga en af generalpoststyrelsens fem byråer. På grund af de förändringar, som sålunda ifrågasättas, skulle emellertid hädanefter ökade kraf komma att ställas på generalpoststyrelsens personal, och det har fördenskull ansetts vara af vikt, att denna personal må äga den

*Generalpost-
styrelsen.*

kompetens och den särskilda fackinsikt, som af de förändrade förhållandena betingas. Det måste ock, enligt utskottets mening, anses såsom en riktig tillämpning af de för omorganisationen uppställda grundtankarna, att, såsom nu är afsedt, personer med postal fackutbildning må kunna i större utsträckning, än hittills varit möjligt, anlitas för tjänstgöring inom postverkets styrelse. Och hvad särskildt beträffar förslaget därom, att i generalpoststyrelsen må anställas ett antal förste postexpeditörer och postexpeditörer, vill utskottet såsom en gifven fördel framhålla, att därigenom det nuvarande extra-ordinariesystemet inom styrelsen kan för framtiden högst väsentligt begränsas, utan att dock kostnaderna komma att stiga till samma belopp, som skulle betingas af den ökning i antalet ordinarie tjänstemän, hvilken, äfven med bibehållande af den nuvarande organisationen, utan tvifvel skulle befinnas nödvändig.

Utskottet finner sig äfven kunna biträda hvad i statsrådsprotokollet uttalas därom, att generalpoststyrelsen, såsom utgörande öfverstyrelse öfver ett stort kommunikationsverk, bör erhålla en därefter lämpad organisation. I de förslag till omorganisation af generalpoststyrelsen, som nu af Kungl. Maj:t framlagts och hvilka i åtskilliga delar ansluta sig till den nyligen genomförda omorganisationen af styrelserna för statens öfriga kommunikationsverk, järnvägarna och telegrafverket, synes dock tillbörligt afseende vara fäst vid de olikartade förhållanden, som städse måste förekomma inom de skilda verken.

Beträffande den dagliga tjänstgöringstiden inom generalpoststyrelsen hafva de särskilda kommitterade hemställt, att den ordinarie personalen hos generalpoststyrelsen må, i likhet med personalen vid järnvägs- och telegrafstyrelserna, tillförbindas att i regel vara å tjänsterummet tillstädes minst sju effektiva timmar hvarje söckendag. Denna hemställan har biträdts af föredragande departementschefen, som därvid förklarar sin afsikt vara att, såvida det föreslagna aflöningsreglementet varder godkänt, föreslå Kungl. Maj:t att rörande den dagliga tjänstgöringstiden i generalpoststyrelsen utfärda enahanda bestämmelser, som i anledning af 1907 års Riksdags beslut fastställdes beträffande järnvägs- och telegrafstyrelserna. På sätt vid lönerogleringarna för dessa ämbetsverk ägt rum, synes emellertid utfärdandet af dylika bestämmelser böra uppställas såsom förutsättning för Riksdagens beslut rörande godkännande af nytt aflöningsreglemente för tjänstemän vid postverket, och torde fördenskull, jämte det § 18 i detta reglemente erhåller följande lydelse: »Enhvar, som den 1 januari 1910 eller senare tillträder befattning såsom tjänsteman vid postverket,

är pliktig att underkasta sig reglementets villkor och bestämmelser», efter aflöningsreglementet böra införas ett så lydande stadgande:

»Detta aflöningsreglemente skall lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1910 under förutsättning att, hvad generalpoststyrelsen angår, Kungl. Maj:t dessförinnan meddelar föreskrift därom, att samtliga ordinarie tjänstemän skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sju effektiva timmar hvarje söckendag.»

Med afseende å hvad Kungl. Maj:t i öfrigt hemställt rörande generalpoststyrelsens organisation, har utskottet icke funnit anledning till erinran mot annat än förslaget om anställande å generalpoststyrelsens tredje byrå af en särskild arkivarie och bibliotekarie. Det synes utskottet visserligen vara af vikt, att en särskild tjänsteman finnes att tillgå för utförande af de göromål, som i första rummet skolat åligga denna arkivarie och bibliotekarie, men har utskottet i likhet med kommissionen ansett, att ifrågavarande befattning lämpligen bör kunna uppdragas åt en förste postexpeditör. Utskottet håller jämväl före, att äfven en sådan tjänsteman bör, såsom beträffande den föreslagna arkivarien och bibliotekarien ifrågasatts, kunna till en del sysselsättas med andra uppdrag än rena arkivarie- och bibliotekariegöromål.

Utskottet har icke förbisett, att tilläfventyrs under någon begränsad tid särskild arbets hjälp kan vara af nöden för att bringa generalpoststyrelsens arkiv och bibliotek i ett ordnad och tidsenligt skick, men utskottet föreställer sig, att, därest ett dylikt behof föreligger, det samma kan tillgodoses genom ett tillfälligt anslag, hvarom i sådant fall framställning torde vara att framdeles förvänta.

Vid bifall till utskottets förslag om anställande af en förste postexpeditör i stället för en arkivarie och bibliotekarie skulle antalet förste postexpeditörer i generalpoststyrelsen komma att utgöra 17 i stället för 16 enligt Kungl. Maj:ts förslag. Detta utbyte skulle dock icke föranleda någon ändring i aflöningsstatens slutsumma.

Generalpoststyrelsens hela tjänstemannapersonal, som, med undantag af sorteringsbiträden o. d., under den nuvarande organisationen utgjort 126 personer, hvaraf 49 ordinarie tjänstemän (af högre grad än förste postexpeditör), 46 manliga extra ordinarie tjänstemän samt 2 manliga och 29 kvinnliga öfriga tjänstemannabiträden, skulle, därest utskottets förslag bifalles, komma att minskas till 96 personer, hvaraf 34 ordinarie tjänstemän af högre grad än förste postexpeditör, 29 manliga förste postexpeditörer och postexpeditörer, 20 kvinnliga postexpeditörer samt 1 manligt och 12 kvinnliga öfriga tjänstemannabiträden.

Vaktbetjäningen hos generalpoststyrelsen utgöres enligt nu gällande stat af 1 förste vaktmästare och 11 vaktmästare, hvartill komma 7 extra vaktmästare med fasta arfvoden. Enligt det föreliggande förslaget skulle nyssberörda 7 extra vaktmästare uppföras på ordinarie stat, och har utskottet icke funnit något att däremot erinra.

Beträffande *aflöningarna till generalpoststyrelsens personal* (sid. 54—67 i statsrådsprotokollet) erinrar utskottet därom, att Kungl. Maj:ts nu föreliggande löneregleringsförslag, hvad angår såväl generalpoststyrelsen som distrikts- och lokalförvaltningarna, nära ansluter sig till de löneregleringar, som senast genomförts för statens järnvägar och telegrafverket, i det att detta förslag dels i stor utsträckning är byggdt på det s. k. Tenowska systemet, dels ock i fråga om aflöningsbeloppen för olika befattningshafvare är lämpadt efter de aflöningar, som utgå vid de båda öfriga kommunikationsverken. Vid den granskning, som utskottet företagit af Kungl. Maj:ts framställning, i hvad den afser aflöningsförhållandena vid generalpoststyrelsen, har det synts utskottet, att de föreslagna aflöningssatserna äro väl afvägda, och har utskottet ej heller i öfrigt funnit anledning att här framställa någon erinran.

Till frågan om aflöningarna för postexpeditörer återkommer utskottet i det följande.

Distriktsför-
valtningarna.

Kungl. Maj:ts framställning rörande *distriktsförvaltningarnas organisation* (sid. 67—90 i statsrådsprotokollet) afser i hufvudsak, att antalet postdistrikt, som för närvarande utgör 8, skulle minskas till 6, hvarvid de nuvarande göteborgs- och malmödistrikten skulle indragas, att distriktschefsbefattningarna skulle besättas med ordinarie innehafvare, benämnda postdirektörer, samt att den biträdande personalen å distriktsförvaltningarna skulle förstärkas, särskildt genom anställande vid hvar och en af dessa förvaltningar af en ny tjänsteman, benämnd öfverkontrollör, samt en eller två förste postexpeditörer. Med den nya distriktsindelningens genomförande, hvad Malmö beträffar, skulle emellertid anstå till den nuvarande postdirektörens afgang från tjänsten.

I sin ofvanberörda motion, n:r 96, har herr Röing hemställt, att Riksdagen ville för sin del besluta, att ett VII postdistrikt, omfattande Göteborg med lämpliga delar af nuvarande västra postdistriktet, måtte inrättas, samt i samband härmed höja anslaget till distrikts- och lokalförvaltningarne med det belopp, som en dylik anordning kräfver.

Den utredning, som förekommer i statsrådsprotokollet, synes utskottet ådagalägga, att de af Kungl. Maj:t ifrågasatta förändringarna af postverkets distriktsindelning och, i samband därmed, af den lokala postförvaltningen i rikets tre största städer skulle, äfven för Göteborgs

vidkommande, medföra en förbättring i stället för en försämring af de postala förhållandena på platsen. Då ej heller ur andra synpunkter behof torde föreligga af ett sjunde postdistrikt samt inrättande af ett sådant i hvarje fall skulle medföra en betydande ökning å postverkets utgifts-stater, har utskottet ansett sig icke böra tillstyrka den ifrågakvarande motionen.

Den af Kungl. Maj:t föreslagna förstärkningen af distriktsförvaltningarnas personal har utskottet funnit vara motiverad särskildt däri-genom, att åtskilliga grupper af ärenden, hvilka nu handläggas i generalpoststyrelsen, skulle vid den nya organisationens genomförande öfverflyttas till distriktsförvaltningarna, under det att samtidigt distriktsförvaltningarnas antal skulle minska. Hvad Kungl. Maj:t i öfrigt i denna del föreslagit har ej heller gifvit utskottet anledning att framställa någon erinran.

Beträffande *postkontorens antal och klassindelning* (sid. 90—103 i Postkontoren. statsrådsprotokollet) vill utskottet erinra därom, att antalet postkontor å ordinarie stat för närvarande utgör 213, hvartill komma 15 postkontor å extra stat samt 20 filialpostkontor, eller tillhoppa 248 postkontor. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle hela antalet postkontor å 1910 års stat utgöra 250, däri inberäknadt de nuvarande filialpostkontoren, hvilka, i sammanhang med de föreslagna förändringarna i distriktsindelningen, skulle ombildas till själfständiga postkontor. Mot hvad Kungl. Maj:t i detta afseende föreslagit har utskottet icke funnit något att erinra.

För den omklassificering af postkontoren, som i Kungl. Maj:ts förslag afses och hvilken bland annat sammanhänger med den indragning af nu utgående uppborde- och frimärksprovision samt sportler, hvarom i det följande förmäles, synas giltiga skäl vara anförda, och har ej heller utskottet någon erinran att göra däremot, att postkontoren inom samtliga klasser hädanefter angifvas i staterna endast till antalet.

I de af Kungl. Maj:t nu föreslagna staterna samt i aflöningsreglementet hafva uppförts aflöningar till såväl manliga som kvinnliga postmästare af klass 3 och 4, utan att dock antalet postmästare af hvardera könet blifvit inom någondera af dessa klasser fastställt. En förändring härutinnan föreslås i ofvanberörda motion n:r 121 af herrar Lindhagen och Forsell, hvilka i detta afseende hemställa, att Riksdagen i statsverkspropositionen om postverkets utgifts-stater måtte besluta följande ändring, nämligen att befordran till postkontor inom tredje och fjärde klasserna till ett antal af sammanlagdt 25 förbehålles kvinnliga posttjänstemän, därest kompetenta sökande anmäla sig.

Utskottet anser emellertid, i likhet med föredragande departementschefen, att frågan om postmästartjänsternas besättning med kvinnliga innehafvare bör i hvarje förekommande fall prövas dels ur den synpunkten, huruvida den lediga postmästartjänsten öfverhufvud är af beskaffenhet att kunna uppdragas åt kvinna, dels med afseende å de sökandes kompetens till sådan tjänst. Den utredning i detta ärende, som af generalpoststyrelsen lämnats och hvaraf framgår, bland annat, att det hittills endast i enstaka undantagsfall inträffat, att kvinnlig postexpeditör anmält sig såsom sökande till ledig postmästartjänst, synes äfven utskottet vara för frågan fullkomligt afgörande, och utskottet finner så mycket mindre skäl att tillstyrka bifall till motionärernas förvarande hemställan, som motionärerna bundit densamma vid det villkoret, att kompetenta kvinnliga sökande anmäla sig till ifrågavarande platser, och sålunda själfva synas hafva förutsatt, att detta icke alltid skulle blifva händelsen.

Biträdande
tjänstemän.

Antalet *biträdande tjänstemän* vid distrikts- och lokalförvaltningarna (sid. 103—118 i statsrådsprotokollet) utgöres, förutom extra personal, enligt 1909 års aflöningsstat af 32 kontrollörer och 1,150 postexpeditörer, eller tillhoppa 1,182 personer.

Af postexpeditörerna tjänstgöra 60 såsom förste postexpeditörer samt ett mindre antal, räknadt efter 1908 års förhållanden 15, såsom föreståndare för vissa filialpostkontor eller för afdelningar af postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö. Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag skulle motsvarande personal utgöras af 6 öfverkontrollörer (vid distriktsförvaltningarna), 7 förste kontrollörer (i Stockholm, Göteborg och Malmö), 52 kontrollörer, 169 förste postexpeditörer och 990 postexpeditörer, eller tillhoppa 1,224 personer.

Om behovet af förstärkning i distriktsförvaltningarnas biträdande personal har utskottet i det föregående yttrat sig. Hvad åter angår den lokala förvaltningen, vill utskottet framhålla, att den högst betydande ökning i den biträdande ordinarie personalen, som, till följd af postverkets snabba utveckling, under senare tider vidtagits, så godt som uteslutande afsett antalet postexpeditörer och postbetjante. I öfrigt har under senare tider nästan ingen annan förstärkning af den biträdande ordinarie personalen ägt rum, än att från 1903 års ingång vid postkontor af första och andra klass en förste postexpeditör varit på förordnande anställd såsom postmästarens närmaste man. Det har under dessa förhållanden synts utskottet angeläget, att vid den nya organisationens genomförande den öfverordnade personalen vid postkontoren i

erforderlig mån förstärkes, och utskottet har därför, samt då tillräcklig erfarenhet numera torde föreligga rörande den med 1903 års ingång vidtagna anordningen att vid de större postkontoren anställa förste postexpeditörer, icke funnit anledning att framställa någon erinran mot uppförande å stat af förste kontrollörer, kontrollörer och förste postexpeditörer i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag.

Kungl. Maj:ts framställning rörande antalet postexpeditörer hvilat på den grundsatsen, att befordran till ordinarie postexpeditör i regel bör vinnas efter en extra tjänstetid af vid pass 5 år, hvarvid emellertid föredragande departementschefen gjort den erinran, att denna grundsats bör tillämpas allenast i den mån densamma låter sig förenas med postverkets behof af arbetskrafter. Hvad i detta afseende förekommit har icke gifvit utskottet anledning att göra någon erinran.

Af förste postexpeditörsbefattningarna äro i statförslaget 27 reserverade för kvinnliga innehafvare. Hvad åter angår postexpeditörerna, skulle dessas antal, med inberäkning af postexpeditörerna hos generalpoststyrelsen, utgöra tillhoppa 1,022, hvaraf 762 manliga och 260 kvinnliga. På det att orättvisa i afseende å befordran af de manliga och kvinnliga e. o. postexpeditörerna må förebyggas, skulle emellertid, enligt hvad nu är föreslaget, antalet i staterna uppförda manliga och kvinnliga postexpeditörsbefattningar kunna i erforderlig mån jämkas, under villkor att sammanlagda antalet, eller 1,022, icke må öfverskridas, och har utskottet funnit sig böra tillstyrka Riksdagen att lämna det härutinnan begärda medgifvandet.

Hvad därefter vidkommer *aflöningar för tjänstemän* vid distrikts- och lokalförvaltningarna (sid. 119—155 i statsrådsprotokollet), har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag därom, att den vid postkontoren utgående uppbörds- och frimärksprovisionen må fullständigt borttagas.

Aflöningar för
tjänstemän.

Enligt hvad i statsrådsprotokollet anföres, är det äfven afsedt att alla till postförvaltare eller andra tjänstemän vid postkontoren för den egentliga posttjänsten utgående sportler skola indragas till postverket, dock att, till undvikande af allt för brådstörtade rubbningar, denna indragning skulle ske successivt under en nioårig öfvergångsperiod. Häremot har utskottet icke funnit något att erinra, och torde, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, Riksdagens beslut rörande godkännande af 1910 års utgiftsstaten samt aflöningsreglementet med tillhörande öfvergångsbestämmelser böra göras beroende af den förutsättningen, att Kungl. Maj:t beträffande nu utgående sportelinkomster meddelat bestämmelser

i enlighet med de i statsrådsprotokollet af departementschefen förordade grunder.

I fråga om de fasta aflöningarnas belopp hafva, såsom förut är nämndt, vid utarbetande af det nu föreliggande förslaget de lönereregleringar, som senast genomförts för statens järnvägar och för telegrafverket, varit i väsentlig mån bestämmande.

Utskottet erinrar vidare därom, att å orter, där de allmänna lefnadskostnaderna äro särskildt höga, skulle, utöfver den fasta aflöningen, särskilda ortstillägg tillkomma postmästare af tredje och fjärde klassen, kontrollörer, förste postexpeditörer och postexpeditörer. Dessa ortstillägg skulle utgå med femton eller tio procent af den fasta aflöningen, dock högst 450 resp. 300 kronor för år till manlig tjänsteman och högst 225 resp. 150 kronor för år till kvinnlig tjänsteman.

I vissa af de föreliggande motionerna hafva ändringar ifrågasatts i Kungl. Maj:ts förslag rörande aflöningarna till tjänstemän vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar. Sålunda hafva herr Hildebrand i motionen n:r 14 och herr Thylander i motionen n:r 79 hvar för sig hemställt, att Riksdagen måtte för sin del besluta,

att i aflöningsreglementet för tjänstemän vid postverket följande ändringar vidtagas:

§ 1.

Postexpeditör, manlig	2,000	2	2,200	2	2,400	2	2,600	3
	2,900	3	3,200	3	3,500	3	3,800	—

att i öfvergångsbestämmelserna göres följande ändring:

§ 3.

Den, som före — — — — —, som öfverskjuter 5 år; och äger manlig tjänsteman att vid sin beräkning utgå från 2,400 kronor såsom lägsta aflöning;

samt att för bestridande af den ökade kostnaden för de förändringar i aflöningsstaten, hvilka blifva en följd af ändringarna i öfvergångsbestämmelserna, anslaget för år 1910 beträffande aflöningarna för de man-

liga postexpeditörerna ökas med sammanlagdt förslagsvis 128,200 kronor, hvaraf förslagsvis 5,000 kronor såsom ortstillägg.

Hvad motionärerna i de två första punkterna hemställt innebär sålunda, att de af Kungl. Maj:t för manliga postexpeditörer föreslagna begynnelseaflöningarna skulle höjas med 200 kronor och att genom den jämkning i aflöningsskalan, som däraf skulle föranledas, slutaflöningen, 3,800 kronor, skulle uppnås två år tidigare än enligt Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet torde till en början få erinra därom, att under nuvarande förhållanden begynnelseaflöningen för manlig ordinarie postexpeditör i andra lönegraden utgör 2,200 kronor, att efter fem år, då första ålders-tillägget intjänats, i regel kan påräknas uppflyttning i första lönegraden, hvilket medför aflöningens förhöjande till 2,900 kronor, och att sålunda efter ytterligare fem år den nuvarande slutaflöningen, 3,300 kronor, kan beräknas vara uppnådd.

På grund däraf, att ökningen af antalet postexpeditörer å stat under gångna tider skett tämligen oregelbundet, har den tid, som ifrågavarande tjänstemän måst före sin befordran till ordinarie tjänst tillbringa i extra ordinarie befattning, varit i hög grad växlande samt i åtskilliga fall uppgått ända till 12 å 15 år. Under den senaste tiden hafva emellertid gynnsammare förhållanden i detta hänseende inträdt, och det nu föreliggande förslaget om uppförande på 1910 års stat af ett ökad antal postexpeditörer hvilar, såsom förut är nämndt, på den förutsättningen, att extra-ordinarietiden för ifrågavarande personal må kunna hållas nere vid omkring fem år.

Härjämte är ytterligare att märka, att kompetensfordringarna för antagande till postelev nyligen blifvit afsevärdt minskade, så att numera aflagd realskoleexamen medför dylik kompetens. Då vidare de elever, som godkänts i elevexamen, skola antagas till extra ordinarie postexpeditörer, i den mån de uppnått 18 års ålder, torde det vara att förvänta, att, med de minskade kompetensfordringarna och den förkortade extra-ordinarietiden, postexpeditörsgraden framdeles kan uppnås vid 23 å 24 års ålder. Slutligen torde böra framhållas, att, enligt hvad i statsrådsprotokollet under rubriken »omkostnader» ifrågasatts och af utskottet lämnats utan erinran, deltagare i postelevkurs hädanefter skulle under den praktiska delen af dylik kurs, såvidt han ej anlätades för aflönade uppdrag, komma i åtnjutande af en särskild ersättning af 2 kronor 50 öre för dag.

Under dessa förhållanden har i Kungl. Maj:ts förslag begynnelseaflöningen för manlig postexpeditör sänkts till 1,800 kronor, hvarvid

emellertid, till förmån för den personal, som vunnit inträde vid postverket före 1908 års utgång, medan ännu de högre kompetensfordringarna voro gällande, föreskrifvits, att sådan tjänsteman skall äga att i postexpeditörsgrad beräkna begynnelseaflöning af 2,200 kronor eller samma belopp, som nu i regel utgör lägsta aflöningen för ifrågavarande befattningshafvare. Med afseende å de under gångna tider rådande, ojämna befodringsförhållandena skulle dessa tjänstemän jämväl tillerkännas rätt att, i fråga om begynnelseaflöning och aflöningsförhöjning i postexpeditörsgraden, tillgodoräkna sig så stor del af sin extra-ordinarietid, som öferskjuter fem år.

Äfven med tillämpning af nyssberörda öfvergångsstadganden skulle det emellertid icke kunna undvikas, att en eller annan tjänsteman af postexpeditörsgrad skulle vid tillträde till den nya staten erhålla mindre aflöning, än om han kvarstode å gammal stat. För dessa och dylika fall har emellertid i § 4 af öfvergångsbestämmelserna införts en föreskrift i syfte att genom personliga aflöningstillägg täcka den förlust, som eljest skulle vederbörande tillskyndas.

Till stöd för sin framställning om höjd begynnelseaflöning för de manliga postexpeditörerna, såväl vid fullt genomförd organisation som under öfvergångsperioden, hafva motionärerna, bland annat, åberopat särskilda vid motionerna fogade tabellariska öfersikter, innefattande jämförelser, under olika förutsättningar, mellan den behållna årsinkomsten under viss lefnadsperiod för manlig tjänsteman vid postverket af lägst postexpeditörsgrad, vid statens järnvägar af lägst stationsskrifvaregrad och vid telegrafverket af lägst assistentgrad, i hvarje fall med frånräknande af obligatoriska pensionsavgifter. Enligt dessa jämförelser skulle Kungl. Maj:ts förslag rörande aflöningen till manlig posttjänsteman ej blott försätta denne i en ogynnsammare ekonomisk ställning än motsvarande tjänstemän vid de båda öfriga kommunikationsverken utan äfven för den äldre personalen medföra minskning i den behållna totalinkomsten, vid jämförelse med förhållandena före år 1908.

Utskottet har dock icke funnit dessa tabeller öfvertygande. Till en början torde mot tab. A, i hvad den innehåller en sammanställning af en posttjänstemans behållna inkomst enligt nuvarande och äldre förhållanden samt enligt de olika föreliggande förslagen, böra göras den anmärkningen, att vid denna jämförelse alldeles bortsetts från de föreslagna ortstilläggen och att, därest hänsyn tages till dessa, jämförelsen kommer att visa ett helt annat resultat. Särskildt hvad angår denna del af tabellen, framträder det äfven såsom en oegentlighet att, på sätt ock

i tab. B är fallet, jämförelsen afbrutits vid det 44:e lefnadsåret, då maximaflöningen för postexpeditör beräknas nyss vara uppnådd.

Vid ifrågavarande jämförelser, i hvad de afse en posttjänstemans aflöning å ena sidan samt en järnvägs- eller telegraf-tjänstemans aflöning å den andra, hafva motionärerna utgått därifrån, att inom postverket befordran till högre tjänst än postexpeditörsbefattning kan vinnas, vid en ålder af resp. 44 år (tab. A) och 38 år (tab. B), att vid järnvägarna befordran till förste stationsskrifvare kan uppnås vid resp. 39 år (tab. A) och högst 38 år (tab. B) och att vid telegrafverket befordran till kontrollör eller kommissarie kan ernås vid en ålder af resp. 39 år (tab. A) och högst 33 år (tab. B). Genom dessa och andra antaganden hafva emellertid i beräkningarna införts en hel serie ovissa faktorer, hvilka göra det slutliga resultatet i hög grad osäkert. Beräkningarna skulle utan tvifvel vara mera belysande för den föreliggande frågan, därest genom desamma lämnades en jämförelse mellan den behållna inkomsten för en *obefordrad* postexpeditör, en *obefordrad* stationsskrifvare och en *obefordrad* telegrafassistent. Af en dylik jämförelse, om den utsträcktes till exempelvis en telegrafassistents pensionsålder, 60 år, skulle framgå, att under ifrågavarande lefnadsperiod den behållna totalinkomsten för en obefordrad posttjänsteman komme att — under olika förutsättningar — med större eller mindre belopp öfverstiga motsvarande inkomst för tjänstemän vid statens järnvägar eller telegrafverket.

Häremot kan nu den anmärkningen göras, att, äfven efter den nya organisationens genomförande, befodringsförhållandena inom postverket torde blifva ogynnsammare än vid de båda öfriga kommunikationsverken och att hänsyn härtill bör tagas vid aflöningarnas bestämmande. Denna anmärkning är, enligt utskottets mening, i och för sig fullt riktig, men torde näppeligen kunna tjäna såsom stöd för motionärernas hemställan. Därest nämligen inom en tjänstemannakår, såsom här är fallet, befodringsmöjligheterna äro jämförelsevis ringa och således en afsevärd del af personalen måste kvarstanna inom den lägsta graden, skulle detta förhållande tilläfvventyrs kunna utgöra anledning att till förmån för de obefordrade tjänstemännen fastställa en förhållandevis hög slutaflöning inom graden, men ingalunda kunna åberopas såsom skäl att, på sätt motionärerna i detta fall föreslagit, höja personalens begynnelseaflöning, ty en dylik höjning af begynnelseaflöningen skulle tillgodokomma samtliga tjänstemän inom graden, vare sig de sedermera blifva befordrade eller icke. Hvad nu särskildt angår slutaflöningen för de manliga postexpeditörerna, har denna, just med hänsyn till de relativt ogynnsamma befodringsutsikterna för dessa tjänstemän, satts så

högt som till 3,800 kronor eller väsentligt högre än de slutaflöningar, som utgå till motsvarande tjänstemän vid järnvägarna och telegrafverket och hvilka utgöra för stationsskrifvare med 20 procent bostadsersättning 3,240 kronor och för telegrafassistent 3,400 kronor. För postexpeditörer såväl som telegrafassistenter tillkomma därjämte å dyrare orter de särskilda ortstilläggen, utgående för postexpeditör, som uppnått slutaflöningen, med resp. 450 och 300 kronor; för stationsskrifvarna äga dessa ortstillägg sin motsvarighet i den högre bostadsersättningen.

Såsom motiv för det af motionärerna framburna förslaget har äfven åberopats den omständigheten, att de nya afgifterna till staten för den egna pensioneringen och till civilstatens änke- och pupillkassa för efterlevandes pension komma att i en särdeles kännbar grad tynga isynnerhet de lägst aflönade postfunktionärerna. Äfven om man, såsom vid utarbetande af tabell A skett, bortser från de öfvergångsbestämmelser, som gälla beträffande dessa pensionsavgifter, torde det dock böra erinras därom, att med de ökade afgifterna äfven följa ökade förmåner. Under det att sålunda en manlig postexpeditör för närvarande äger uppbära en årlig pension af högst 2,525 kronor, kommer enligt den nya organisationen en dylik befattningshafvare, som uppnått slutaflöningen, att såsom pension åtnjuta 2,700 kronor; och medan enligt äldre bestämmelser pensionen för änkan efter en postexpeditör utgjort 200 kronor samt för änka med ett eller flera pensionsberättigade barn 300 kronor för år, kommer enligt det nya reglementet för ofvannämnda kassa änkan efter en postexpeditör, som varit delaktig i kassan i förhållande till den nu föreslagna aflöningen, att åtnjuta en årlig pension af 540 kronor, hvilket belopp, därest pensionsberättigadt barn finnes, höjes till 810 kronor.

Af ofvanberörda tabeller framgår äfven, att de pensionsavgifter, som åligga en posttjänsteman, äro väsentligt lägre än motsvarande avgifter för tjänsteman vid statens järnvägar eller telegrafverket.

Motionärernas förevarande förslag har en betydande räckvidd. Vid bifall till den föreslagna ändringen i aflöningsreglementet skulle nämligen, sedan den nya organisationen blifvit fullt genomförd, hvarje manlig postexpeditör å stat under de första 20 åren af sin ordinarie tjänstetid komma att årligen uppbära i genomsnitt 200 kronor högre aflöning — bortsedt från höjning i ortstillägget — än enligt Kungl. Maj:ts förslag. Hvad åter beträffar den ändring i öfvergångsbestämmelserna, hvarom motionärerna hemställt, torde böra framhållas, att den ifrågavarande öfvergångsanordningen är afsedd att äga tillämpning på alla de manliga änstemän, som anställts i extra ordinarie befattning vid postverket föregående af år 1908, och att till följd däraf ett bifall till hvad motio-

närerna i denna del föreslagit skulle under ett tjugotal år framåt öfva inverkan på postverkets utgiftsstaten.

På de grunder, som ofvan anförts, har utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka bifall till herrar Hildebrands och Thylanders ifrågavarande motioner.

Beträffande aflöningen till kvinnliga förste postexpeditörer och postexpeditörer har herr Thylander i sin motion n:r 80 hemställt, att Riksdagen måtte för sin del besluta,

att i aflöningsreglementet för tjänstemän vid postverket följande ändringar vidtagas:

§ 1.

Förste postexpeditör, kvinnlig	1,900	3	2,100	3	2,300	3	2,500	3	2,700
Postexpeditör, kvinnlig	1,500	3	1,700	3	1,900	3	2,100	3	2,300

samt att för bestridande af den ökade kostnaden för dessa förändringar i aflöningsstaten anslaget beträffande aflöningarna till nu ifrågavarande tjänstemän ökas med sammanlagdt förslagsvis 30,000 kronor.

Ifrågavarande motion afser således, att slutaflöningarna för kvinnliga förste postexpeditörer och postexpeditörer, af Kungl. Maj:t föreslagna till resp. 2,500 och 2,100 kronor, skulle höjas till resp. 2,700 och 2,300 kronor. Då emellertid de aflöningsstatser, som af Kungl. Maj:t föreslagits för dessa befattningshafvare, synas utskottet väl afvägda, särskildt vid jämförelse med gällande aflöningsbestämmelser beträffande motsvarande personal vid statens järnvägar och telegrafverket, har utskottet funnit hvad i förevarande motion anförts icke böra utgöra anledning att i denna punkt frångå Kungl. Maj:ts förslag.

Ej heller i öfriga, nu ej berörda delar har Kungl. Maj:ts förslag rörande aflöningarna till distrikts- och lokalförvaltningarnas tjänstemän gifvit utskottet anledning till någon erinran.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag rörande *postbetjante* (sid. 156—169 i statsrådsprotokollet) skulle den nuvarande indelningen i fyra lönegrader upphöra samt aflöningsstaten för postbetjante i formellt hänseende sålunda förändras, att de belopp, med hvilka aflöningarna inom de tre högre lönegraderna öfverstiga aflöningen inom den lägsta lönegraden, utbrytas och uppföras såsom ortstillägg. Benämningarna »postbetjant» och »förste

Postbetjante.

postbetjänt» skulle utbytas mot »postman» resp. »förste postman». Under det att 1909 års stat upptager 1,800 postbetjante, däri inberäknadt dem, som efter förordnande tjänstgöra såsom förste postbetjante, skulle antalet motsvarande befattningshafvare å 1910 års stat utgöra 1,850, hvaraf 450 förste postmän och 1,400 öfriga postmän. Vid fastställande af förste postmäns aflöning skulle, enligt förslaget, den särskilda ersättning, som för närvarande kan högst utgå till förste postbetjänt, eller 240 kronor för helt år, tilläggas den fasta aflöningen till postbetjänt i allmänhet, på det sätt att under de första fem åren 40 kronor skulle tillhöra lönen och 200 kronor tjänstgöringspenningarna, att efter fem år 100 kronor skulle tillhöra lönen och 140 kronor tjänstgöringspenningarna, samt att efter tio år 160 kronor skulle tillhöra lönen och 80 kronor tjänstgöringspenningarna.

Herr Tynell m. fl. hafva i sin förut omnämnda motion hemställt, att Riksdagen måtte besluta uttala:

att, i syfte att undvika öfverqualificerad arbetskraft, ett effektivt påskyndande af postbetjantes användande i större utsträckning vid postkontoren kommer till stånd;

att försöksvis inrättas poststationer med tjänsteman af lägre grad som föreståndare;

att arfvodet till de fast anställda förste postbetjante fördelas så, att 160 kronor tillhöra lönen och 80 kronor tjänstgöringspenningarna genast vid tillträdet till den fasta anställningen;

att i aflöningsreglementet i stället för benämningen »förste postman» insätts de af distriktscheferna (sid. 166 i propositionen) föreslagna titlarna: kontorsbiträde, postförman, förste postiljon, förste postvaktmästare, värdebrefbärare och i stället för »postman» de likaledes af distriktscheferna föreslagna titlarna: postiljon, postvaktmästare och brefbärare, samt

att i 1910 års stat må uppföras 1,900 ordinarie tjänstemannabefattningar af lägre grad vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar, hvaraf 450 i förmansgrad.

Hvad angår till en början de två första punkterna i motionärernas hemställan, vill utskottet erinra, hurusom Riksdagen redan i skrifvelse den 15 maj 1902 yttrat sig angående frågan om ökad verksamhetsområde för postbetjante genom öfverflyttande på dem af en del göromål, som förut ansetts böra utföras af tjänstemän, och därvid förklarar sig anse denna fråga vara förtjänt af synnerlig uppmärksamhet. Uppenbart vore, enligt hvad Riksdagen i sin nämnda skrifvelse anförde, att de vid postanstalterna förekommande göromål af sådan beskaffenhet, att desamma med fördel kunde anförtros åt erfarna och pålitliga postbetjante, också

borde genom sådana utföras, och Riksdagen vore för sin del öfvertygad, att genom ett fortsatt sträfvande att genomföra denna grundsats stegringen i utgifterna å postverkets aflöningsstat skulle kunna i afsevärd mån begränsas. Det syntes ej heller böra förbises, att, därest möjlighet bereddes postverkets betjante att genom ådagalagd duglighet i tjänsten vinna en något mera framskjuten tjänsteställning och förbättrad aflöning, ett sådant förhållande torde vara ägnadt att hos personalen inom betjäningssklassen framkalla ett ökad intresse för tjänsten och sålunda äfven härigenom visa sig vara för postverket gagneligt.

Äfven år 1907 har Riksdagen gjort ett uttalande i detta ämne. I skrifvelse den 31 maj 1907 framhöll nämligen Riksdagen, vid fråga om anslag till arfvoden åt ordinarie postbetjante för tjänstgöring såsom förmän m. m., att Riksdagen delade departementschefens till statsrådsprotokollet uttalade åsikt därom, att, då ett så stort antal som omkring en fjärdedel af den ordinarie personalen redan befordrats till förste postbetjante och på sådan grund åtnjöte extra tilläggsarfvode, växlande mellan 180 och 240 kronor, en viss försiktighet syntes för framtiden böra iakttagas i fråga om ökandet af nämnda antal, en försiktighet, som emellertid icke, enligt Riksdagens förmenande, borde tillämpas i vidare mån än som vore förenligt med behörigt iakttagande af det synnerligen beaktansvärda ändamål, för hvars tillgodoseende ifrågavarande anslag vore afsedt, eller postbetjantes förordnande att utföra göromål af en mera ansvarsfull art än som i regel fölle inom deras arbetsområde.

Det af motionärerna uttalade önskemålet om utvidgning af postbetjantes verksamhetsområde har således vid upprepade tillfällen blifvit af Riksdagen beaktadt. I själfva verket hafva också, såsom i statsrådsprotokollet framhålles, under de senare åren omfattande åtgärder vidtagits för öfverflyttande till postbetjante af sådant arbete, som tillförene ålegat tjänstemän. Detta framgår bland annat af den hastiga stegringen i antalet förste postbetjante, som i november månad år 1908 utgjorde ej mindre än 707, och hvad särskildt järnvägsposten angår, hafva motionärerna själfva häntydt därpå, att några ytterligare åtgärder i förvarande afseende knappast kunna vidtagas inom denna gren af postförvaltningen.

Utskottet vill vidare betona, att det organisationsförslag beträffande postverket, som nu förelagts Riksdagen till behandling, torde kunna anses i sin helhet väl öfverensstämma med den tanke, som ligger till grund för motionärernas förevarande hemställan. Äfven beträffande postverkets högre förvaltning har det ansetts angeläget att undvika användande af öfverkvalificerad arbetskraft, och i detta syfte har, såsom

i det föregående är omnämndt, nu föreslagits en genomgripande decentralisation dels genom öfverflyttande till distriktsförvaltningarna af en del ärenden, som hittills handlagts hos generalpoststyrelsen, dels däri-genom att mera underordnade tjänstemän inom generalpoststyrelsen skulle erhålla befogenhet och skyldighet att själfständigt handlägga åtskilliga grupper af ärenden, som nu beredas eller afgöras af byråchef. Vidare skulle inom generalpoststyrelsen inrättas vissa slags befattningar, som hittills funnits endast vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna, nämligen förste postexpeditörs- och postexpeditörstjänster. Hvad särskildt beträffar postbetjante, har den kommission, som förberedt den nu föreliggande organisations- och lönerегleringsfrågan, uttalat önskvär-dheten af att i den utsträckning, sådant finnes lämpligen kunna ske, åt postbetjante må anförtros sådant arbete, som tillförene ålegat tjänstemän, äfvensom förklarar sig anse, att det utbyte af postkupéexpeditioner mot postiljonskupéer, som för några år sedan tog sin början, skulle kunna i allt större utsträckning genomföras. Och i samma riktning pekar för-slaget om uppförande å stat af ett större antal förste postmän.

Det har under sådana förhållanden synts utskottet, som om ett allmänt sträfvande i det syfte, hvilket motionärerna velat tillgodose, sedan åtskilliga år förefunnits och fortfarande gör sig kraftigt gällande beträffande postverkets förvaltning, och då utskottet antager, att, i den mån Riksdagens ytterligare medverkan i detta hänseende kan vara af nöden, Kungl. Maj:t icke skall underlåta att förelägga Riksdagen de förslag, som af förhållandena kunna påkallas, har utskottet ansett motio-närernas hemställan i de två första punkterna icke böra föranleda till någon särskild framställning från Riksdagens sida.

Vidkommande därefter motionärernas hemställan i nästföljande punkt, däri föreslagits, att arfvodet till de fast anställda förste postbetjante måtte fördelas så, att genast vid tillträdet till den fasta anställningen 160 kronor skulle tillhöra lönen och 80 kronor tjänstgöringspenning-arna, har utskottet visserligen icke kunnat biträda denna framställning i dess helhet, men då i motionen påpekats, att, med tillämpning af de utaf Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna, åtskilliga äldre förste post-betjante, hvilka med 1910 års ingång kunde komma att befordras till någon af de å stat uppförda förste postmannabefattningarna, skulle upp-nå pensionsåldern inom kortare tid än tio år och således vid sin afgang från tjänsten icke komma i åtnjutande af pension med samma belopp, som skulle tillkomma deras yngre kamrater, hvilka först vid en aflägs-nare tidpunkt lämnade sin befattning, har utskottet funnit sig böra, i anledning af förevarande motion, till § 2 i de föreslagna öfvergångsbe-

stämmelserna foga ett tillägg af innehåll, att tjänsteman af lägre grad, som vid ingången af år 1910 tillträder någon af de på stat uppförda förste postmannabefattningarna och som intill utgången af år 1909 innehaft uppdrag att tillsvidare vara förste postbetjänt, äger att, om han vid berörda tidpunkt uppnått 55 lefnadsår, af den honom tillkommande aflöningen beräkna 960 kronor såsom lön.

Motionärernas framställning rörande postbetjäntes benämning synes gifva vid handen, att de föreslagna titlarna »postman» och »förste postman» icke vunnit allmänt gillande inom postbetjäntes egen krets. Utskottet har vid sådant förhållande sökt finna någon annan lösning af frågan, men då ett införande af specialtitlar, på sätt i motionen är föreslaget, syntes utskottet otvifvelaktigt skola leda till stora praktiska svårigheter exempelvis vid affattande af reglementen och dylikt, samt i hvarje fall genom aflägsnande af beteckningen »betjänt» den främsta anledningen till anmärkning mot de nu gällande benämningarna torde vara undanröjd, har utskottet ansett sig icke böra biträda hvad motionärerna i denna del hemställt.

Då slutligen ett bifall till motionärernas förslag därom, att i 1910 års stat må uppföras 1900 i stället för af Kungl. Maj:t föreslagna 1,850 tjänstemannabefattningar af lägre grad vid distrikts- och lokalförvaltningarna, skulle innebära ett afsteg från den under de senare åren tillämpade grundsatsen, att extra postbetjänte i allmänhet böra erhålla befordran till ordinarie befattning efter vid pass 4 års anställning, har utskottet funnit sig ej heller i denna punkt kunna understödja motionärernas hemställan.

Med den ändring i § 2 af öfvergångsbestämmelserna, hvarom ofvan förmäles, har utskottet fördenskull funnit sig böra biträda de särskilda förslag, som af Kungl. Maj:t framlagts rörande postbetjänte.

Hvad af Kungl. Maj:t föreslagits rörande anslag till *ortstillägg* (sid. 169) och till *arfvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m.* (sid. 169—173) har icke gifvit utskottet anledning till någon erinran.

Ortstillägg
m. m.

Enligt hvad som framgår af statsrådsprotokollet (sid. 173—174), har *kostnaden för den nu föreslagna omorganisationen och löne regleringen* beräknats uppgå till 705,700 kronor, hvaraf 32,900 kronor komma på generalpoststyrelsen och återstående 672,800 kronor på distrikts- och lokalförvaltningarna.

Kostnads-
beräkning.

Öfriga anslag. Beträffande därefter *öfriga anslag* (sid. 175—181 i statsrådsprotokollet) har utskottet icke funnit anledning att framställa någon anmärkning mot Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Utskottet förordar sålunda till bifall de särskilda framställningar, som i den kungl. propositionen innehållas dels rörande indragning af den nu utgående provisionen till föreståndare för poststationer och ångbåtspostexpeditioner äfvensom af den rabatt, som nu är medgifven vid köp af större partier frankotecken, dels rörande årligt understöd, under vissa villkor, till poststationsföreståndare och landtbrefbärare efter sådan funktionärs afgång från sin befattning.

Öfvergångsstat. I fråga om *öfvergångsstaten* (sid. 181—191 i statsrådsprotokollet) har utskottet ansett sig böra till bifall förorda Kungl. Maj:ts förslag rörande personligt lönetillägg till postdirektören Hasselrot samt i öfrigt ej funnit anledning till någon anmärkning.

Pensioner. Utskottet har beträffande *pensionsstaten* (sid. 191—199 i statsrådsprotokollet) jämväl ansett sig böra hemställa om bifall till Kungl. Maj:ts förslag rörande pension till postdirektören Broberg samt årliga understöd till matroserna Lundberg och Pettersson. Öfriga af Kungl. Maj:t gjorda framställningar under denna rubrik hafva icke heller gifvit utskottet anledning till någon erinran.

I den förut omnämnda motionen n:r 99 har friherre Palmstierna på anförda skäl hemställt, att Riksdagen ville till postföraren Anders Johan Johansson i Furusund, född den 27 juli 1836, bevilja ett årligt understöd af 300 kronor att utgå från och med år 1909. I anledning af denna motion har utskottet inhämtat generalpostdirektörens yttrande i ärendet, och har utskottet från generalpostdirektören mottagit följande uttalande:

»Johansson ombesörjer för närvarande postföring vintertiden, d. v. s. då postbefordring med ångbåt icke äger rum mellan Stockholm och Furusund resp. Blidö, tre gånger i veckan fram och åter dels å linjen Angskär—Furusund (15 km.) och dels å linjen Furusund—Blidö (5 km.)

I ersättning härför åtnjuter Johansson i ett för allt 375 kronor för hela postföringsperioden räknadt beträffande den förra linjen och 165 kronor om året beträffande den senare linjen. Därjämte äger Johansson tillgodonjuta en särskild ersättning af 2 kronor per gång för befordran af öfverviktig post (öfverstigande 17 kg.).

Enligt tidtabell tager postföringen i anspråk en tid af $3\frac{3}{4}$ timmar å linjen Angskär—Furusund och 3 timmar å linjen Furusund—Blidö, allt i hvardera riktningen.

Johansson har sedan hösten 1875 under vintern fört posten å en linje Furusund—Norrtelje tre gånger i veckan fram och åter mot ersättning af 545 kronor per år. År 1878 inskränktes turerna å denna linje till två i veckan fram och åter. Ersättningen minskades då till 300 kronor per år. Denna postföring fortgick till år 1884.

Från hösten sistnämnda år har Johansson forslat posten vintertiden å linjen Angskär—Furusund. Till en början utgjordes denna postföring två gånger i veckan fram och åter. Ersättningen utgick då med 250 kronor per år. Sedan hösten 1899 har postföringen utsträckts till tre gånger i veckan fram och åter, och alltifrån denna tid har ersättningen utgått med 375 kronor per vinterperiod.

Från och med 1877 års början har Johansson därjämte ombesörjt postföringen å linjen Furusund—Blidö. Denna utgjordes under år 1877 två gånger i veckan fram och åter mot ersättning af 150 kronor per år; från 1878 inskränktes den till en gång i veckan fram och åter mot ersättning af 50 kronor per år; från 1886 utsträcktes postföringen åter till två turer i veckan i hvardera riktningen mot ersättning af 90 kronor per år; och allt sedan år 1900 har postföringen utgjorts med tre turer i veckan fram och åter mot nu utgående ersättning af 165 kronor per år.

Postkommissionen har hemställt, att generalpoststyrelsen måtte be- myndigas dels att, då poststationsföreståndare, som varit medelst personligt kontrakt anställd, eller landtbrefbärare från befattningen afgår efter längre tids tjänstgöring samt visar sig vara i behöfvande omständigheter, till sådan funktionär utbetala årligt understöd med lämpligt belopp, dels att, då tjänsteman vid postverket eller annan person under sysselsättning för postverkets räkning träffas af olycksfall eller eljest lider skada, tilldela sådan person ett efter förhållandena afpassadt understöd.

Departementschefen har förklarat, att det syfte, som kommissionen här velat vinna, syntes i hög grad behjärtansvärdt, hvadan departementschefen biträdt kommissionens hemställan, att ett anslag af 20,000 kronor finge för ifrågavarande ändamål uppföras i staten. Beträffande dispositionen af anslaget anmärkte emellertid departementschefen, att det syntes böra ankomma på Kungl. Maj:ts pröfning i hvarje särskildt fall att anvisa understöd till poststationsföreståndare och landtbrefbärare.

Under åberopande af hvad sålunda anförts har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, bland annat, att, då poststationsföreståndare, som varit medelst personligt kontrakt anställd, eller landtbrefbärare afgår från sin befattning efter att hafva tjänstgjort, poststationsföreståndare minst 25 år och landtbrefbärare minst 30 år, må, därest den afgångne visas vara i behöfvande omständigheter, till honom utbetalas årligt understöd med lämpligt belopp, dock högst hvad som motsvarar för poststationsföreståndare hälften af det arvode och för landtbrefbärare hälften af den ersättning, som till enhvar senast utgått från postverket.

De fördelar, som sålunda äro afsedda att beredas vissa postfunktionärer, gälla allenast, förutom angifna poststationsföreståndare, landtbrefbärare — *men icke sådana postförare, som, utan att verkställa landtbrefbäring, allenast forsla post direkt mellan postanstalter.*

Väl äro såväl landtbrefbärare som vanliga postförare anställda allenast medelst kontrakt med ömsesidig uppsägningstid, i hvilka kontrakt öfverenskommits om viss ersättning för de prestationer, som vederbörande åtagit sig att utföra för postverkets räkning.

Men det föreligger en väsentlig artskillnad mellan de åtaganden, som i de olika fallen gjorts. Landtbrefbärare tillhandagå direkt den korresponderande allmänheten med postgöromål, medelst mottagande och utdelande under sina turer af postförsändelser utaf skilda slag, mottagande af tidningsabonnemang och tillhandahållande af frankotecken. De fylla således till afsevärd del uppgifter, som fordra postala insikter och äfven ofta äro ganska maktpåliggande. Helt annorlunda är förhållandet med vanliga postförare. Det arbete, som af dem kräfvades för postverkets räkning, inskränker sig hufvudsakligen till att vid postanstalter afhämta och aflämna post samt i vederbörlig ordning fortskaffa densamma däremellan.

Det arbete, som postföringsentreprenörer (i regel hemmansägare, gästgifvare, åkare m. fl.) åtagit sig, fordrar alltså icke några som helst särskilda kvalifikationer. Och detta framgår så mycket mer däraf, som postförslingen ofta fullgöres af deras tjänare.

För närvarande uppgår antalet vanliga postförare till omkring 900, fördelade på öfver 750 postföringslinjer.

Under de 40 sista åren hafva vid enstaka tillfällen postförare framställt begäran om understöd i en eller annan form. Vid fyra olika tillfällen har generalpoststyrelsen haft att till Kungl. Maj:t afgifva infor-dradt yttrande öfver dylika framställningar; och har styrelsen därvid

hemställt, att framställningarna, för så vidt postverkets medel skulle för ändamålet anses böra anvisas, icke måtte till afseende föranleda. I intet fall har heller Kungl. Maj:t funnit skäl bifalla framställningarna.

Postföraren Johansson har såväl i september 1906 som oktober 1907 inkommit till generalpoststyrelsen med begäran, att styrelsen ville hos Kungl. Maj:t utverka aflåtande af framställning till Riksdagen om anvisande af understöd åt honom.

Så länge Johansson emellertid fortfarande bibehålles vid ofvan omfördälda postföringsbestyr, har generalpoststyrelsen ansett Johanssons ansökningar icke böra till vidare åtgärd föranleda.

Af hvad sålunda anförts framgår, att såväl postkommissionen som Kungl. Maj:t icke afsett, att sådant understöd, hvarom nu är fråga, skulle af postmedlen beredas vanliga postförare.

Vid sådant förhållande och huru behjärtansvärdt det än må vara, att i sådana fall, där en postförare, hvilken, efter att ett stort antal år hafva på ett förtjänstfullt sätt verkställt postforsling för det allmännas räkning, till följd af ålderdom lämnar postföringssysslan och därvid befinner sig i behöfvande omständigheter, han beredes något understöd från det allmännas sida, särskildt då, såsom i detta fall uppgifvits, postföraren vid utgörandet af postföringen, som varit af i hög grad ansträngande beskaffenhet, ådragit sig men för hälsan, finner generalpoststyrelsen sig likväl förhindrad att tillstyrka tilldelande af årligt understöd åt vanliga postförare.

Detta innebär emellertid icke hinder för generalpoststyrelsen att, därest i särskilda undantagsfall förhållandena anses böra därtill föranleda, ingå till Kungl. Maj:t med framställning om beredande åt postförare af ett understöd af postmedel för en gång till ett mindre belopp.

Och hvad Johansson vidkommer har styrelsen varit betänkt på att aflåta dylik framställning, dock först vid den tidpunkt, då han frånträder de med honom upprättade, nu gällande kontrakt om postföring å linjerna Angskär—Furusund och Furusund—Blidö. Stockholm den 20 mars 1909.

Julius Juhlin.»

Då Johansson fortfarande ombesörjer den ifrågavarande postföringen samt, enligt hvad af generalpostdirektörens ofvan återgifna skrifvelse framgår, generalpoststyrelsen är beredd att, när Johansson framdeles frånträder sin nämnda syssla, taga under öfvervägande, huruvida något understöd kan honom beredas, har utskottet funnit förevarande motion icke böra till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Post-
befordran.

Mot Kungl. Maj:ts förslag rörande anslagen till *postbefordran* (sid. 199—204) har utskottet icke funnit något att erinra.

Omkost-
nader.

Beträffande det under rubriken *omkostnader* (sid. 204—208) uppförda anslaget till undervisningskurser, har utskottet icke ansett sig böra göra någon erinran mot att deltagare i postelevkurs må, på sätt ifrågasatts, under den praktiska delen af dylik kurs komma i åtnjutande af någon ersättning. Utskottet har emellertid velat i detta sammanhang framhålla, att, då åtgärder alltjämt vidtagas i det synnerligen beaktansvärda syftet att till betjante öfverflytta en del arbete, som förut ålegat tjänstemän, behofvet af nya tjänstemän vid postverket torde under den närmaste tiden komma att blifva förhållandevis ringa samt att till följd däraf nya postelevkurser torde böra tills vidare anordnas endast sparsamt och med ett begränsadt antal deltagare. Då emellertid i hvarje fall reservpersonal alltid måste finnas tillgänglig för att fylla de vakanser, som uppkomma genom dödsfall, afskedstagande m. m., samt det anslag, hvarom nu är fråga, skulle afses ej blott för postelevkurser utan äfven för den högre postexamen, som lärare komma att äga rum under år 1910, har utskottet ansett sig ej böra hemställa om någon nedsättning i det för nämnda år äskade anslagsbeloppet.

Oförutsedda
utgifter m. m.

Hvad Kungl. Maj:t hemställt rörande öfriga anslag under rubriken *omkostnader* äfvensom rörande anslagen till *oförutsedda utgifter* (sid. 209) samt *afkortningar och restitutioner* (sid. 209) har icke gifvit utskottet anledning till någon anmärkning.

Nybyggnader.

I fråga om *nybyggnader* (sid. 209—213 i statsrådsprotokollet) har Kungl. Maj:t föreslagit, att till uppförande af ett posthus i Trelleborg må på 1910 års stat upptagas ett anslag af 160,000 kronor äfvensom att Riksdagen må medgifva, att för detta posthusbygge må, utöfver nämnda anslag, användas den under statskontorets förvaltning ställda fond till posthusbyggnader. Enligt hvad af statsrådsprotokollet framgår, har vid uppgörandet af de nu föreliggande ritningarna till ifrågavarande posthus afseende särskildt blifvit fäst därvid, att tredje våningen skulle erhålla en sådan anordning med hänsyn till väggar m. m., att lokalerna framdeles med lätthet kunde apteras för telegrafverkets behof, därest telegrafverket skulle finna det lämpligt att vid utgången af dess nuvarande hyresaftal om lokal för verkets station i Trelleborg, år 1917, flytta densamma till posthuset.

Utskottet, som inhämtat, att de uppgjorda ritningarna varit föremål för granskning inom telegrafstyrelsen, har icke funnit sig böra göra någon erinran mot hvad Kungl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit.

Efter hvad som framgår af statsrådsprotokollet (sid. 213—214), har generalpoststyrelsen hos Kungl. Maj:t gjort framställning, i syfte att tjänstemän vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar må, enligt angifna grunder, under år 1909 komma i åtnjutande af personliga aflöningsstillägg. Det härför erforderliga beloppet skulle, enligt hvad generalpoststyrelsen hemställt, täckas af postverkets öfverskottsmedel för år 1910. Emellertid hade generalpoststyrelsen beräknat postverkets inkomster för nämnda år till 21,990,000 kronor, under det att statskontoret ansett dem böra beräknas till allenast 21,500,000 kronor, och denna statskontorets beräkning har af Kungl. Maj:t gillats. Enär till följd af denna reduktion i inkomstberäkningen öfverskottet för år 1910 icke skulle förslå för ifrågavarande ändamål, har departementschefen funnit sig nödgad att afstå från att understödja generalpoststyrelsens framställning, och något förslag i ärendet har icke blifvit af Kungl. Maj:t förelagdt Riksdagen.

I anslutning till nämnda framställning af generalpoststyrelsen har emellertid herr Thylander i sin motion n:r 78 hemställt, att Riksdagen måtte för sin del besluta,

att den aflöningsstat för postverket, som af Riksdagen kan komma att bestämmas för år 1910, må äga tillämpning redan under år 1909 på det sätt, att tjänsteman vid distrikts- och lokalförvaltningarna, hvilken, med inräknande af extra inkomster och sportler, å sin innehafvande tjänst vid postverket skulle erhålla lägre inkomst än den aflönning, som han enligt aflöningsreglementet och öfvergångsbestämmelserna för 1910 års stat skulle hafva åtnjutit under år 1909, därest nämnda reglemente och öfvergångsbestämmelser då varit gällande, må i enlighet med närmare bestämmelser, som af Kungl. Maj:t utfärdas, såsom personligt aflöningsstillägg under 1909 äga att af postmedlen uppbära skillnaden mellan berörda inkomst- och aflöningsbelopp, samt

att för bestridandet af den ökade utgift för postverket, som härigenom uppkommer under år 1909, må till generalpoststyrelsens förfogande ställas nödiga medel att efter rekvisition tillhandahållas af statskontoret, med skyldighet för generalpoststyrelsen att till statskontoret återbetala beloppet med användning af *dels* möjligen till postverket inflytande öfverskottsmedel för innevarande år, utöfver hvad som för detta

Aflönings-
förbättring
under år 1909.

år beräknats för statsregleringen, *dels* beräknade öfverskottsmedel för år 1910, *dels ock*, om detta ej skulle förslå, äfven behöfliga belopp af under följande år uppkommande öfverskott.

För att bereda den ifrågavarande personalen aflöningsförbättring i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af motionären angifna grunder, skulle, vid bifall till hvad utskottet hemställer rörande aflöningarna å 1910 års stat, under år 1909 erfordras ett ytterligare belopp af 580,000 kronor.

För år 1910 hafva, såsom förut är nämndt, postverkets inkomster af Kungl. Maj:t beräknats till 21,500,000 kronor. Då nu de af utskottet föreslagna utgiftsstaterna för samma år sluta på en summa af 21,065,000 kronor, skulle sålunda det för år 1910 beräknade öfverskottet icke vara för ifrågavarande ändamål tillräckligt. Det har äfven syns utskottet oriktigt att, såsom motionären hemställt, för ifrågavarande ändamål lämna anvisning på blifvande öfverskottsmedel, innan det kan med någon säkerhet afgöras, huruvida öfverhufvud några dylika öfverskott komma att uppstå.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra, att äfven efter den nya statens genomförande en del af postverkets tjänstemän skulle komma att, utöfver de å staten uppförda aflöningarna, som redan i och för sig innebära afsevärda förhöjningar, uppbära vissa sportler, hvilka först under kommande år skulle helt indragas till postkassan. Under öfvergångsperioden skulle sålunda dessa tjänstemän komma i åtnjutande af ännu högre inkomster å sina tjänster, än som vid löneregleringens genomförande dessa tjänster ansetts såsom sådana betinga.

På dessa grunder och då Kungl. Maj:t icke funnit anledning att hos Riksdagen göra framställning i förevarande hänseende samt ett så viktigt beslut på grund af enskild motion skulle innebära ett betänkligt prejudikat med hänsyn till öfriga nu pågående eller förestående löne-regleringar, har utskottet funnit den ifrågavarande motionen icke böra vinna Riksdagens bifall.

Aflöningsreg-
lemente och
öfvergångs-
bestämmelser.

Beträffande det föreliggande förslaget till *aflöningsreglemente* med tillhörande *öfvergångsbestämmelser* har en närmare motivering lämnats i statsrådsprotokollet (sid. 215—227).

I ofvanberörda motioner n:r 15 af herr Hildebrand samt n:r 28 af herr Byström m. fl. har föreslagits, att § 3, femte stycket, i aflöningsreglementet för tjänstemän vid postverket, sådant det föreligger i årets statsverksproposition, må erhålla följande förändrade lydelse:

»Vid befordran till tjänst med högre slutaflöning äger tjänsteman af högre grad att i den nya tjänsten tillträda den aflöning, som är närmast högre än den aflöning, han senast uppburit.»

Förutom det att någon bestämmelse, likartad med den af motionärerna föreslagna, icke är meddelad i de för personalen vid statens järnvägar och telegrafverket gällande aflöningsreglementena, har det synts utskottet böra särskildt tagas i betraktande, att, såsom ock af föredragande departementschefen är framhållet, ett tillämpande af den utaf motionärerna angifna regeln skulle komma att verka i hög grad ojämnt. Om exempelvis en manlig förste postexpeditör, som endast en eller annan månad innehaft en aflöning af 3,800 kronor, befordrades till postmästare af fjärde klassen, skulle han enligt motionärernas förslag genast tillträda en aflöning af 4,200 kronor och således uppnå denna inkomst inemot tre år tidigare, än om han kvarstått såsom förste postexpeditör; därest åter samme person under t. ex. två år och nio månader innehaft en aflöning af 3,800 kronor, skulle hans befordran allenast med tre månader förkorta den tid, som eljest skulle förflyta, innan han uppnådde den högre inkomsten af 4,200 kronor. Det skulle till och med, vid tillämpning af den utaf motionärerna förordade regeln, kunna inträffa, att en tjänsteman, som befordrades till högre befattning, därvid komme att rycka upp till en högre aflöning, än som tillkomme äldre och mera meriterade tjänstemän, hvilka redan förut befordrats till ifrågavarande tjänst.

Då sålunda, enligt utskottets mening, ett bifall till motionärernas förslag skulle i betydande mån förrycka den jämnhet och kontinuitet i aflöningsskalan, som utgör en af de ledande principerna för det föreliggande löneregleringsförslaget, har utskottet funnit sig icke kunna till bifall förorda den af motionärerna ifrågasatta ändringen i aflöningsreglementet.

Till öfvergångsbestämmelserna hänför sig herrar Lindhagens och Forssells hemställan i andra punkten af motionen n:r 121, nämligen att Riksdagen i statsverkspropositionen om postverkets utgiftsstater måtte besluta den ändring, att de kvinnliga posttjänstemän, som för närvarande äro placerade inom andra lönegraden, skola vid öfvergång till nya lönestaten i hvarje befattning åtnjuta dels i ordinarie aflöning ett belopp, som ej får understiga hvad för närvarande i sådant afseende tillkommer dem, med tillägg därutöfver af dyrortstillägg enligt nya staten, och dels pension, ej understigande hvad de för närvarande äro berättigade till.

Utskottet vill i förbigående anmärka, att af de ifrågavarande kvinnliga postexpeditörerna i andra lönegraden, enligt uppgift i statsrådsprotokollet 19 till antalet, en numera befordrats till postmästare vid ett

fjärde klassens postkontor. Genom den föreslagna statens antagande skulle befordringsmöjligheterna för kvinnliga posttjänstemän i hög grad förbättras. I den mån de nuvarande kvinnliga postexpeditörerna i andra lönegraden ändock icke kunde vinna befordran vid den nya statens ikraftträdande, stå emellertid två möjligheter för dem öppna: antingen kunna de öfvergå på ny stat eller ock kunna de kvarstå på den nuvarande staten, och i båda fallen skulle de, såsom framgår af generalpoststyrelsens yttrande i ärendet (sid. 226 i statsrådsprotokollet), behålla sina nuvarande aflöningsförmåner. Å den nya staten skulle de visserligen erhålla lägre pension, men genom att välja den andra utvägen, således kvarstå på den äldre staten, skulle de äfven bibehålla sin nuvarande pensionsrätt oafkortad.

I motionen anföres, att ifrågavarande kvinnliga tjänstemän, därest de kvarstå på den äldre staten, därmed skulle afsäga sig den framkomst i öfrigt, som alltid ligger i möjligheten att vinna befordran. Detta uttalande torde dock bero på ett misstag.

Enligt § 6 i de föreslagna öfvergångsbestämmelserna skulle visserligen till tjänsteman, som före den 1 mars 1910 förklarar, att han ej är villig underkasta sig de villkor och bestämmelser, som äro stadgade för inträde på 1910 års aflöningsstat, aflöningsförmåner utgå enligt för honom förut gällande grunder. Men denna bestämmelse läser icke kunna så förstås, som att densamma skulle lägga hinder i vägen för tjänsteman, som tills vidare kvarstår på den äldre staten, att framdeles, därest omständigheterna i öfrigt sådant medgifva, söka och vinna befordran till högre tjänst med aflöning å den nya staten. Ur det allmännas synpunkt måste det alltid anses såsom en fördel, att en ny lönestat snarast möjligt vinner tillämpning i all den utsträckning, sådant kan ske utan att enskildes rätt trädas för nära, och att således möjlighet till vidare befordran äfven under nu angifna förhållanden står vederbörande befattningshafvare öppen. En likartad föreskrift som den ofvan återgifna har ock på sin tid varit gällande beträffande öfvergången till 1903 års stat för postverket, men efter hvad utskottet inhämtat har denna föreskrift icke utgjort hinder för generalpoststyrelsen att, sedan en tjänsteman förklarar sig önska tills vidare kvarstå på den äldre staten, sedermera på ansökan befordra honom till högre tjänst med aflöning på 1903 års stat. Äfven inom andra grenar af förvaltningen hafva liknande fall förekommit.

Genom att kvarstå å nu gällande stat skulle således, såvidt utskottet kunnat finna, de ifrågavarande kvinnliga postexpeditörerna bibehållas ej blott vid sina nuvarande aflönings- och pensionsförmåner utan

äfven vid sin rätt att framdeles ifrågakomma vid befordran till högre tjänst å den nya staten.

Motionärernas hemställan innebär emellertid, att dessa kvinnliga postexpeditörer skulle vid öfvergång till den nya staten icke blott bibehållas vid sina nuvarande förmåner utan äfven, utöfver den aflöning, som för närvarande tillkommer dem, komma i åtnjutande af särskildt ortstillägg enligt nu föreslagna regler. Till stöd för sitt förslag i denna punkt hafva motionärerna emellertid ej förebragt annan motivering, än att, enligt motionärernas mening, det principiellt riktigast vore, att dessa kvinnliga tjänstemän, som vunnit tillträde till den för män hufvudsakligen afsedda andra lönegraden, äfven fortfarande i staten likställdes med manliga postexpeditörer, om än under förhandenvarande förhållanden motionärerna funnit sig böra begränsa sin hemställan; på sätt som skett.

Då utskottet icke kunnat dela denna motionärernas uppfattning, har utskottet, på grund jämväl af hvad ofvan anförts, funnit sig böra hemställa om afslag å motionärernas ifrågavarande framställning, i hvad den afser ortstillägget.

Däremot har utskottet funnit hvad motionärerna anført beträffande pensionen förtjäna beaktande. En kvinnlig postexpeditör i andra lönegraden är enligt nu gällande stat berättigad till erhållande af en pension af 2,100 kronor. Därest sådan tjänsteman befordras till postmästare enligt den nu föreslagna staten blir pensionen i fjärde klassen 1,800 kronor och i tredje klassen 1,900 kronor, i båda fallen en minskning i den pension, som nu tillkommer obefordrad kvinnlig postexpeditör i andra lönegraden. Då det synes utskottet billigt, att en kvinnlig postexpeditör af andra lönegraden, som vinner befordran till postmästare enligt den nu föreslagna staten, icke lider minskning i sina nuvarande pensionsförmåner, har utskottet ansett sig böra biträda motionärernas framställning i hvad den afser pensionen, och har i anslutning härtill ett särskildt moment tillsatts i § 4 af öfvergångsbestämmelserna.

Mot förslaget till aflöningsreglemente med tillhörande öfvergångsbestämmelser, i ofvan ej berörda delar, har utskottet icke funnit något att erinra.

Vid bifall till utskottets förslag skulle postverkets utgiftsstaten för år 1910 komma att sluta på ett sammanlagdt belopp af 21,065,000 kronor eller samma belopp som enligt Kungl. Maj:ts förslag. Statförslaget.

Slutsummorna af de för år 1910 föreslagna särskilda staterna, jämförda med de för innevarande år af Kungl. Maj:t fastställda, äro följande:

	år 1909.	år 1910.
aflöningar	kronor 10,482,100: —	11,955,900: —
öfvergångsstat	» 12,600: —	45,900: —
pensioner	» 198,465: —	214,280: —
postbefordran	» 5,844,000: —	6,144,000: —
omkostnader	» 2,877,000: —	2,515,000: —
oförutsedda utgifter	» 30,000: —	15,000: —
afkortningar och restitutioner	» 10,835: —	14,920: —
nybyggnader	» 65,000: —	160,000: —
tillsammans kronor	19,520,000: —	21,065,000: —

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får utskottet hemställa,

I. att Riksdagen, på grund af Kungl. Maj:ts förevarande framställning och i anledning af herr Tynells m. fl. ofvanberörda motion n:r 82 samt herrar Lindhagen och Forssells motion n:r 121 samt med afslag å motionerna n:r 14 och 15 af herr Hildebrand, n:r 28 af herr Byström m. fl., n:r 79 och 80 af herr Thylander och n:r 96 af herr Röing, må

a) medgifva, att postdirektören Carl Axel Hasselrot, därest han vid 1910 års början ingår på 1910 års aflöningsstat och tillträder befattningen såsom chef för det omorganiserade Stockholmsdistriktet, må äga att, så länge han kvarstår i denna befattning eller vid annan befattning inom postverket, som är jämförlig med eller högre än berörda chefsbefattning, på öfvergångsstat uppbära, intill dess Hasselrot i laga ordning undfår afsked med full pension, ett personligt lönetillägg, hvilket dock icke skall grundlägga rätt till högre pension, med så stort belopp, att hans aflöning kommer att sammanlagdt utgöra 13,000 kronor för år;

b) medgifva, att postdirektören i Göteborg Frans Broberg må å postverkets pensionsstat tilldelas en årlig pension af 5,600 kronor, med villkor att Broberg från tjänsten afgår under år 1909, och med rätt för honom att åtnjuta pensionen redan från och med den 1 oktober 1909, därest Broberg därförinnan erhåller afsked, men i annat fall från och med månaden näst efter den, hvarunder afsked varder honom beviljad;

c) medgifva, att matrosen å postångfartyget Öland Johan August Lundberg må å samma stat tilldelas ett årligt understöd af 60 kronor, att till honom utbetalas från och med 1909 års början;

d) medgifva, att matrosen å nämnda postångfartyg Sven Gottfrid Pettersson må å samma stat tilldelas ett årligt understöd af 135 kronor, att till honom utbetalas från och med 1909 års början;

e) medgifva, att den provision å frankotecken, som enligt nu gällande bestämmelser utgår till poststationers eller ångbåtspostexpeditioners föreståndare, samt den rabatt å frankotecken, som åtnjutes af antagna särskilda frankoteckensförsäljare eller af allmänheten vid partiköp, må med 1910 års ingång upphöra;

f) medgifva, att då poststationsföreståndare, som varit medelst personligt kontrakt anställd, eller landtbrefbärare afgår från sin befattning efter att hafva tjänstgjort, poststationsföreståndare minst 25 år och landtbrefbärare minst 30 år, må, därest den afgångne visas vara i behöfvande omständigheter, till honom utbetalas årligt understöd med lämpligt belopp, dock högst hvad som motsvarar för poststationsföreståndare hälften af det arfvode och för landtbrefbärare hälften af den ersättning, som till enhvar senast utgått från postverket;

g) under förutsättning att Kungl. Maj:t beträffande nu utgående sportelinkomster meddelar bestämmelser i enlighet med de i statsrådsprotokollet den 12 januari 1909 af föredragande departementschefen förordade grunder, godkänna här nedan intagna förslag till utgiftsstater för postverket att tillämpas under år 1910 (*Bil. A*) och till aflöningsreglemente för tjänstemän vid postverket jämte till detta reglemente hörande öfvergångsbestämmelser (*Bil. B*) samt på grund häraf bestämma postverkets anslag, förslagsvis, till 21,065,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen;

h) medgifva, att antalet i staterna uppförda manliga och kvinnliga postexpeditörsbefattningar må i erforderlig mån jämkas, under villkor att sammanlagda antalet, eller 1,022, icke må öfverskridas; samt

i) medgifva, att för posthusbygget i Trelleborg må, utöfver det å postverkets stat för år 1910 anvisade anslag af högst 160,000 kronor, användas den under statskontorets förvaltning ställda fond till posthusbyggnader.

II. att herr Thylanders motion n:r 78 icke må vinna Riksdagens bifall; samt

III. att friherre Palmstiernas ofvanberörda motion, n:r 99, icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 april 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

Reservationer

vid *punkt I mom g)* (angående utgiftsstater för postverket samt aflöningsreglemente för tjänstemän vid postverket äfvensom öfvergångsbestämmer):

af herrar *F. W. Thorsson, K. Starbäck, A. Ekman, J. Ström, C. G. Thor* och *K. V. Rydén*, hvilka yrkat, att i utgiftsstaterna under rubrikerna »A. Aflöningar. 2. Distrikts- och lokalförvaltningarne» skulle vid siffrorna 76 (postmästare af klass 3) samt 100 (postmästare af klass 4) sättas asterisk, hvilken skulle hänvisa till en anmärkning af följande lydelse:

»Af postmästaretjänsterna inom 3:e och 4:e klass skall ett antal af sammanlagdt 25 förbehållas kvinnliga posttjänstemän, därest kompetenta sökande anmäla sig»;

af herrar *H. Andersson, F. W. Thorsson, J. Ström* och *K. V. Rydén*, som yrkat, att i utgiftsstaterna, aflöningsreglementet och öfvergångsbestämmelserna skulle i stället för benämningen »förste postman» insättas titlarna »kontorsbiträde, postförman, förste postiljon, förste post-

vaktmästare, värdebrefbärare» och i stället för »postman» titlarna »postiljon, postvaktmästare, brefbärare»;

af herrar *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, hvilka yrkat, att i utgiftsstaterna under rubrikerna »A. Aflöningar. 2. Distrikts- och lokal-förvaltningarna» antalet postiljoner, postvaktmästare och brefbärare (postmän) skulle ökas till 1,450 och att anslaget till dessas aflöning skulle upptagas till förslagsvis 1,855,000 kronor, att anslaget till ortstillägg skulle upptagas till förslagsvis 555,000 kronor, att anslaget till arfvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m. skulle upptagas till förslagsvis 1,805,000 kronor samt att Riksdagen måtte bestämma postverkets anslag, förslagsvis, till 21,085,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen;

vid *punkt II* (angående ifrågasatt aflöningsförbättring under år 1909):

af herrar grefve *A. F. Wachtmeister*, *I. Wijk*, friherre *J. G. Beck-Friis*, *O. M. Strömberg*, *F. W. Thorsson*, *A. Wiklund*, *K. Starbäck*, *A. Ekman*, *J. Ström*, *C. H. Wallentin*, *C. G. Thor* och *K. V. Rydén*, hvilka yrkat, att utskottets yttrande skulle hafva följande lydelse:

»Efter hvad — — — förelagdt Riksdagen.

I anslutning till — — — öfverskott.

Med afseende å denna motion vill utskottet erinra, att det af Kungl. Maj:t för 1908 års Riksdag framlagda organisations- och löneregleringsförslag beträffande postverket blef af Riksdagen afslaget endast på den grund, att det för statsutskottet icke var möjligt att ägna ifrågavarande proposition, hvilken inkom till utskottet först den 22 april 1908, en tillräckligt ingående granskning. Då emellertid utskottet, sedan nyssnämnda förslag utan några afsevärda förändringar ånyo förelagts Riksdagen, funnit sig böra i allt väsentligt tillstyrka de föreslagna aflöningarna, anser utskottet det vara med billighet öfverensstämmande, att den ifrågavarande personalen må, i den utsträckning sådant lämpligen kan ske, hållas skadeslös för den förlust, som eljest skulle tillskyndas densamma till följd af uppskovet med ärendets behandling. Utskottet har funnit så mycket större skäl att tillmötesgå den framställning i detta syfte, hvilken innehålles i förevarande motion, som nästlidet års Riksdag i sin skrifvelse den 2 juni 1908, utan att närmare yttra sig angående en eventuell löneförbättring från 1909 års ingång för postverkets tjänstemän, uttalat den öfvertygelsen, att, därest en framställning i sådant

hänseende inkomme till Riksdagen, denna framställning komme att med välvilja pröfvas.

För att bereda den ifrågavarande personalen aflöningsförbättring i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af motionären angifna grunder skulle, vid bifall till hvad utskottet hemställer rörande aflöningsarna å 1910 års stat, under år 1909 erfordras ett belopp af omkring 580,000 kronor. Till bestridande af denna utgift torde medel lämpligen böra beredas på det sätt, att Riksdagen å extra stat för år 1910 under sjätte hufvudtiteln anvisar ett förslagsanslag å 580,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel anordna erforderligt belopp;»

samt att utskottets förslag måtte affattas på följande sätt:

»II. att Riksdagen, i anledning af herr Thylanders motion n:r 78, må

a) medgifva, att tjänsteman vid postverkets distrikts- eller lokalförvaltningar, hvilken, med inräknande af extra inkomster och sportler, å sin innehafvande tjänst vid postverket skulle under år 1909 erhålla lägre inkomst än den aflöning, som han, enligt aflöningsreglementet och öfvergångsbestämmelserna för 1910 års stat, skulle hafva åtnjutit, därest nämnda reglemente och öfvergångsbestämmelser år 1909 varit gällande, må, i enlighet med närmare bestämmelser, som af Kungl. Maj:t utfärdas, såsom personligt aflönings tillägg under år 1909 äga att af postmedel uppbära skillnaden mellan berörda inkomst- och aflöningsbelopp; dock att tjänsteman icke under något förhållande må genom detta personliga aflönings- tillägg komma i åtnjutande af högre behållen inkomst af tjänsten än honom skulle tillgodokomma under år 1910 efter afdrag af afgifterna för egen pensionering; samt

b) för ifrågavarande ändamål å extra stat för år 1910 under sjätte hufvudtiteln anvisa ett förslags- anslag å 580,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under innevarande år af tillgäng- ligen medel anordna erforderligt belopp;

mot vissa delar af motiveringen:

af herrar greve *A. F. Wachtmeister*, *H. Andersson*, *F. W. Thorsson* och *K. V. Rydén*, hvilka ansett, att i fråga om postbetjante å sid. 18 skulle intagas ett yttrande af följande lydelse:

»Det har — — — påkallas, har utskottet ansett motionärernas hemställan i första punkten icke böra föranleda till någon särskild framställning från Riksdagens sida.

Motionärernas hemställan i andra punkten finner utskottet beaktansvärd. Särskildt vill det synas utskottet, som om i åtskilliga fall större poststationer, hvilkas omorganisation till postkontor af lägsta klassen i följd af ökad postal verksamhet å orten kan ifrågasättas, skulle kunna under en ej oväsentlig öfvergångstid förestås af dugande och i postala värf väl förfarne postbetjante. Härigenom skulle besparingar i postverkets utgifter kunna äga rum, på samma gång som nya befordringsmöjligheter öppnas för den nuvarande betjantepersonalen. Då utskottet emellertid hyser en bestämd förhoppning, att Kungl. Maj:t och generalpoststyrelsen skola finna det angeläget att äfven i nu omförmälda afseende företaga åtgärder för att undvika användande af öfverqualificerad arbetskraft, har utskottet ansett att i nu ifrågavarande punkt särskild framställning från Riksdagens sida icke är af behovet påkallad.»

af herrar *K. Starbäck* och *C. G. Thor*, hvilka ansett, att utskottets yttrande i anledning af friherre Palmstiernas motion om understöd åt postföraren Anders Johan Johansson borde erhålla följande lydelse:

»Utskottet har visserligen funnit billigt, att Johansson efter sin afgang från ifrågavarande syssla må komma i åtnjutande af något årligt understöd, men då Johansson fortfarande bibehålles vid sin nämnda syssla, har utskottet ansett förevarande motion icke böra till någon Riksdagens åtgärd föranleda.»

Herrar *P. Sörensson*, *E. A. G. A. Wijkander*, *C. Persson*, *D. Persson* och *F. Berg* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i förestående ärendes handläggning inom utskottet.

Bil. A.

Utgiftsstaten för postverket
att tillämpas under år 1910.

		K r o n o r.			
A. Aflöningar.					
1. <i>Generalpoststyrelsen.</i>					
Generalpostdirektören		13,000	—		
4 byråchefer (8,000—9,000 kr.) förslagsvis		36,000	—		
1 kamrerare (6,000—7,000 ») »		7,000	—		
5 sekreterare (6,000—7,000 ») »		33,000	—		
3 förste aktuarier (5,000—6,500 ») »		17,000	—		
2 intendentur (5,000—6,500 ») »		13,000	—		
1 ombudsman (5,000—6,500 ») »		5,000	—		
1 aktuarie (4,200—5,500 ») »		5,000	—		
1 förrådsförvaltare (4,200—5,500 ») »		5,500	—		
7 notarier (4,200—5,500 ») »		32,300	—		
1 registrator (4,200—5,500 ») »		5,000	—		
5 revisorer (4,200—5,500 ») »		26,600	—		
2 revisorer och bokhållare (4,200—5,500 ») »		10,500	—		
17 förste postexpeditörer, manliga (3,200—4,200 ») »		65,000	—		
12 postexpeditörer, » (1,800—3,800 ») »		38,400	—		
20 » , kvinnliga (1,500—2,100 ») »		36,000	—		
19 vaktmästare (1,140—1,650 ») »		24,300	—		
Förste vaktmästaren, arfvode		200	—		
Ordställäg, förslagsvis		20,000	—		
Arfvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m., förslagsvis		50,000	—	442,800	
Transport		—	—	442,800	—

		K r o n o r.			
	Transport	—	442,800	—	—
2. Distrikts- och lokalförvaltningarna.					
6	postdirektörer (7,000—8,000 kr.) förslagsvis		48,000	—	—
9	postmästare af klass 1 A (5,500—7,000 ")	1)	64,200	—	—
21	" " " 1 B (5,000—6,500 ")	"	132,000	—	—
6	öfverkontrollörer (5,000—6,500 ")	"	31,500	—	—
18	postmästare af klass 2 A (4,600—6,000 ")	"	104,100	—	—
7	förste kontrollörer (4,600—6,000 ")	"	41,000	—	—
26	postmästare af klass 2 B (4,200—5,500 ")	"	138,000	—	—
76	" " " 3 {manlig 3,800—5,000 " } {kvinnlig 2,900—3,400 " }	"	379,600	—	—
52	kontrollörer (3,800—5,000 ")	"	250,000	—	—
100	postmästare af klass 4 {manlig 3,500—4,600 " } {kvinnlig 2,700—3,100 " }	"	443,400	—	—
142	förste postexpeditörer, manliga (3,200—4,200 ")	"	566,000	—	—
27	" " , kvinnliga (1,900—2,500 ")	"	67,500	—	—
750	postexpeditörer, manliga (1,800—3,800 ")	"	2,034,600	—	—
240	" " , kvinnliga (1,500—2,100 ")	"	433,200	—	—
450	förste postmän (1,340—1,640 ")	"	710,000	—	—
1,400	postmän (1,100—1,400 resp. 1,640 ")	"	1,800,000	—	—
	Ortstillägg, förslagsvis		540,000	—	—
	Arfvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m., förslagsvis	1,855,000	9,638,100	—	—
3. Öfriga anslag.					
	Arfvoden vid poststationer, förslagsvis	1,780,000	—	—	—
	" åt frimärksförsäljare "	55,000	—	—	—
	Gratifikationer m. m. åt tjänstemän	20,000	—	—	—
	Understöd åt personer, som äro eller varit anställda vid postverket eller anlåtats i dess ärenden	20,000	1,875,000	—	11,955,900
	Transport	—	—	—	11,955,900

1) Här i innefattas äfven särskilda arfvoden till 3 postmästare.

		K r o n o r.	
D. Postbefordran.	Transport		12,216,080
(Förslagsanslag.)			
Postbefordran å järnväg		3,800,000	
» » landsväg jämte lokala transporter		1,720,000	
Postbefordran sjöledes:			
mellan Sveriges fastland och Gottland	85,000		
» öfriga inrikes orter	110,000		
» Sverige och Tyskland	265,000		
» » » Danmark	25,000		
» » » Finland	25,000		
» » » Storbritannien och Amerika	14,000	524,000	
Transitersättning åt främmande postverk		100,000	6,144,000
E. Omkostnader.			
(Förslagsanslag.)			
Felräkningspenningar		70,000	
Ersättning för tjänsteresor i allmänhet		75,000	
Traktamenten för tjänstgöring i postkupé eller å landsvägs- postlinje		250,000	
Öfverliggningslokaler åt tjänstemän, tjänstgörande i postkupé eller å landsvägspostlinje		60,000	
Uniformsbeklädnad		300,000	
Sjukvård m. m.		25,000	
Undervisningskurser		10,000	
Posthusens underhåll		50,000	
Hyrer för postlokaler		270,000	
Postlokalers uppvärmning, belysning och städning		340,000	
Tillverkning af frankotecken		240,000	
Inköp och underhåll af inventarier		225,000	
Blankett- och cirkulärtryck, skrifmaterialier m. m.		380,000	
Förbrukningsartiklar		170,000	
Telefonafgifter och telegramporto		20,000	
Diverse utgifter		30,000	2,515,000
F. Oförutsedda utgifter			15,000
G. Afkortningar och restitutioner, förslagsvis			14,920
H. Nybyggnader			160,000
Summa			21,065,000

Aflöningsreglemente för tjänstemän vid postverket.

§ 1.

Till generalpostdirektören utgår arvode af postmedlen med 13,000 kronor för år, att utbetalas i samma ordning som lön.

Till öfriga tjänstemän utgår fast aflöning enligt följande stat, hvilken angifver tjänstemännens fördelning i vissa grupper, de för tjänstemännen inom en och samma grupp bestämda aflöningsbelopp samt det antal år, som bör förflyta från det tjänsteman tillträdt visst aflöningsbelopp, intill dess han kan komma i åtnjutande af det närmast högre.

	Kronor.	År.	Kronor.	År.	Kronor.	År.	Kronor.	År.	Kronor.
Tjänstemän af högre grad.									
Byråchef	—	—	—	—	8,000	3	8,500	3	9,000
Postdirektör.....	—	—	—	—	7,000	3	7,500	3	8,000
Kamrerare; sekreterare	—	—	—	—	6,000	3	6,500	3	7,000
Postmästare af klass 1 A	—	—	5,500	3	6,000	3	6,500	3	7,000
Förste aktuarie; intendent; ombudsman; postmästare af klass 1 B; öfverkontrollör	—	—	5,000	3	5,500	3	6,000	3	6,500
Postmästare af klass 2 A; förste kontrollör...	—	—	4,600	3	5,000	3	5,500	3	6,000
Aktuarie; förrådsförvaltare; notarie; registrator; revisor; revisor och bokhållare; postmästare af klass 2 B	—	—	4,200	3	4,600	3	5,000	3	5,500
Postmästare af klass 3, manlig; kontrollör ...	—	—	3,800	3	4,200	3	4,600	3	5,000
Postmästare af klass 4, manlig	—	—	3,500	3	3,800	3	4,200	3	4,600
Förste postexpeditör, manlig	—	—	3,200	3	3,500	3	3,800	3	4,200
Postexpeditör, manlig.....	1,800	2	2,000	2	2,200	2	2,400	2	—
	2,600	3	2,900	3	3,200	3	3,500	3	3,800
Postmästare af klass 3, kvinnlig	—	—	—	—	2,900	3	3,100	3	3,400
Postmästare af klass 4, kvinnlig	—	—	—	—	2,700	3	2,900	3	3,100
Förste postexpeditör, kvinnlig	—	—	1,900	3	2,100	3	2,300	3	2,500
Postexpeditör, kvinnlig ¹⁾	—	—	1,500	3	1,700	3	1,900	3	2,100
Tjänstemän af lägre grad.									
Vaktmästare ²⁾	1,140	3	1,260	3	1,380	3	1,500	3	1,650
Förste postman	—	—	—	—	1,340	5	1,490	5	1,640
Postman	—	—	—	—	1,100	5	1,250	5	1,400

¹⁾ För kvinnlig postexpeditör, som icke åtnjuter ortstillägg, höjes efter tre år slutaflöningen med 100 kronor, hvilket belopp anses tillhöra lönen, men dock icke medför höjning af pensionsunderlaget.

²⁾ Förste vaktmästare åtnjuter särskildt arvode af 200 kronor om året. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad med belysning och uppvärmning samt i öfrigt erforderligt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, å lönen afdragas 300 kronor årligen.

Förestående aflöningsbelopp fördelas på följande sätt i lön och tjänstgöringspenningar.

Tjänstemän af högre grad.	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa aflöning.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.
	5,600	3,400	9,000
	5,300	3,200	8,500
	5,000	3,000	8,000
	4,800	2,700	7,500
	4,600	2,400	7,000
	4,300	2,200	6,500
	4,000	2,000	6,000
	3,700	1,800	5,500
	3,400	1,600	5,000
Manliga tjänstemän	3,100	1,500	4,600
	2,900	1,300	4,200
	2,700	1,100	3,800
	2,550	950	3,500
	2,400	800	3,200
	2,175	725	2,900
	1,950	650	2,600
	1,800	600	2,400
	1,650	550	2,200
	1,500	500	2,000
	1,350	450	1,800
	1,900	1,500	3,400
	1,800	1,300	3,100
	1,775	1,125	2,900
	1,750	950	2,700
Kvinnliga tjänstemän	1,700	800	2,500
	1,650	650	2,300
	1,575	525	2,100
	1,425	475	1,900
	1,275	425	1,700
	1,125	375	1,500

Tjänstemän af lägre grad.	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa aflöning.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.
	1,000	650	1,650
	950	550	1,500
Vaktmästare	900	480	1,380
	850	410	1,260
	800	340	1,140
Förste postman	960	680	1,640
	900	590	1,490
	840	500	1,340
	800	600	1,400
Postman	800	450	1,250
	800	300	1,100

Utöfver den fasta aflöningen utgår arfvode till postmästaren vid postkontoret Stockholm 1 med 500 kronor, vid postkontoret Göteborg 1 med 400 kronor och vid postkontoret Malmö 1 med 300 kronor, allt för år. Sådant arfvode anses såsom lön, men medför icke höjning af pensionsunderlaget.

§ 2.

För åtnjutande af den i stat uppförda aflöning och förhöjning däraf efter viss tid gälla följande allmänna bestämmelser:

1. Tjänsteman är underkastad såväl föreskrifterna i vederbörande instruktion som ock den utvidgade eller ändrade tjänstgöring eller den förflyttning till annan tjänstgöringsort eller annan befattning vid postverket, som kan varda honom i behörig ordning ålagd, dock utan minskning i den honom vid förflyttningen tillkommande fasta aflöning. Likaledes må vid postkontors nedflyttning i lägre klass vederbörande postmästare, intill dess han afgår från tjänsten i fråga, äga uppbära aflöning i den klass, som postkontoret före nedflyttningen tillhört.

2. Med ordinarie befattning vid postverket må icke förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat.

Ej heller må med sådan befattning förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försedt med Kungl. Maj:ts oktroj eller blifvit registrerad såsom aktiebolag, eller

befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej, hvad angår generalpostdirektören eller byråchef, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, generalpoststyrelsen uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för fullgörandet af tjänstgöringen vid postverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas.

3. Tjänsteman äger uppbära tjänstgöringspenningar endast för den tid, han verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller för beredande af semester bestridt högre befattning, eller under den tid, som han på uppdrag af generalpoststyrelsen använt för att utom sin tjänstgöringsort göra iakttagelser i posttjänsten eller idka språkstudier eller som åtgått för fullgörande af de skyldigheter, hvilka ålegat honom såsom fullmäktig eller revisor vid civilstatens änke- och pupillkassa.

Tjänsteman, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen.

4. Den, som af annan anledning, än som i mom. 3 omförmäles, åtnjuter ledighet eller är hindrad att bestrida sin befattning, kan förpliktas att af lönen afstå så mycket, som, utöfver hvad vikarien i öfrigt äger uppbära, erfordras för befattningens uppehållande eller eljest prövas skäligt.

Därest emellertid tjänsteman blifvit oförmögen till tjänstgöring i följd af kroppsskada, ådragen under tjänsteutöfning, må den fasta aflöningen till honom utgå under högst sex månader oafkortad samt efter denna tid med belopp, som bestämmes af Kungl. Maj:t.

5. Erfordras för tjänsteman vikarie i följd af sjukdomsförfall, tjänsteresa, semester eller uppdrag att vara fullmäktig eller revisor vid civilstatens änke- och pupillkassa, är annan tjänsteman skyldig att, om han förordnas å högre befattning, bestrida densamma, dock ej längre tid än sammanlagdt tre månader under samma kalenderår.

Om förordnandet erfordras till följd af sjukdomsförfall, äger den vikarierande att, utöfver egen aflöning, af den tjänstlediges tjänstgöringspenningar uppbära skillnaden mellan tjänstgöringspenningarna i lägsta lönegraden för, å ena sidan, den högre befattning, som uppehålls, och, å andra sidan, den vikarierandes egen befattning.

Erfordras åter förordnandet af annan anledning, som i detta mom. säges, äger den vikarierande åtnjuta allenast den honom eljest tillkommande aflöning.

6. Har generalpostdirektören beviljats ledighet och vikarie för honom förordnats, beror på Kungl. Maj:ts pröfning, huru stor del af arfvodet skall afstås till vikarien.

Byråchef, som jämlikt gällande föreskrift utöfvar den allmänna tillsynen öfver ärendenas gång inom generalpoststyrelsen, då generalpostdirektören begagnar sig af semester eller är frånvarande på tjänsteresa, äger under tiden uppbära särskildt arfvode af 10 kronor för dag.

§ 3.

För erhållande af aflöningsförhöjning efter viss tids fortsatt innehavande af befattning gälla såsom allmänna villkor,

att tjänsteman under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna aflöningsförhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller annan tjänstledighet utan afstående af tjänstgöringspenningar, samt

att tjänsteman icke redan uppnått den lefnadsålder, vid hvilken han är skyldig att afgå från tjänsten.

Aflöningsförhöjning tillträdes vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd.

Vid befordran äger tjänsteman af högre grad att genast tillträda den nya befattningens begynnelse aflöning, därest denna är högre än den aflöning, han senast uppburit. Eljest äger han att i fråga om aflöningsförhöjning i den nya befattningen tillgodoräkna sig den tid intill 3 kalenderår, hvarunder han i ena eller andra befattningen innehaft den aflöning, som utgått vid befordringstillfället.

Postman, som befordrats till förste postman, erhåller därvid aflöningsförhöjning med 240 kronor samt äger i fråga om ytterligare aflöningsförhöjning i den nya befattningen tillgodoräkna sig den tid, han åtnjutit den aflöning, som utgått vid befordringstillfället.

Därest tjänsteman efter egen ansökning förflyttas från en befattning till en annan, hvars slutaflöning är lägre, äger han bekomma samma aflöning, som han skulle hafva uppburit, om han kvarstått i den förra befattningen, med iakttagande dock att högre aflöning än den för den nya befattningen bestämda slutaflöning icke utgår.

§ 4.

Tjänsteman, som på förordnande förvaltar ledig tjänst, äger att, likasom ock vikarie i succession efter honom, under tiden åtnjuta fast aflöning till samma belopp, som han skulle hafva uppburit å sin egen tjänst samt dessutom skillnaden mellan tjänstgöringspenningarna i lägsta lönegraden för, å ena sidan, den högre befattning, som uppehålles, och, å andra sidan, den vikarierandes egen befattning.

Extra tjänsteman äger att under uppdrag, hvarom i denna § är fråga, uppbära aflöning i lägsta graden å den tjänst, som han uppehåller.

§ 5.

Vid afgang från postverkets tjänst till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall utgår själfva lönen till månadens slut.

Afider vid postverket anställd person, som innehar befattning, hvilken icke är uppförd å ordinarie stat, må, därest och i den mån den myndighet, som antagit honom, så pröfvar skäligt, den för honom bestämda aflöningen utgå till månadens slut.

Afider tjänsteman, vare sig ordinarie eller extra, i följd af olyckshändelse, timad under tjänsteutöfning, må ett belopp, motsvarande den affidnes fasta aflöning för en månad, såsom begrafningshjälp tilldelas hans dödsbo.

§ 6.

Afhåller sig tjänsteman från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall, må han under tiden ej åtnjuta någon aflöning. Varder tjänsteman afstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, skall under tiden den del af hans aflöning, som pröfvats icke böra användas till befattningens uppehållande, innehållas, såvida ej generalpoststyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något däraf.

§ 7.

Postmästare af klasserna 3 och 4, kontrollörer, förste postexpeditörer, postexpeditörer, förste postmän och postmän, stationerade å ort, där de allmänna lefnadskostnaderna äro särskildt höga, äga, så länge de tjänstgöra å sådan ort, uppbära ortstillägg, utgående, enligt

af generalpoststyrelsen fastställda grunder, med följande belopp, för år räknadt:

till omförmälda *tjänstemän af högre grad* med femton eller tio procent af den fasta aflöningen, dock högst 450 respektive 300 kronor till manlig tjänsteman och högst 225 respektive 150 kronor till kvinnlig tjänsteman;

till omförmälda *tjänstemän af lägre grad*

antingen med 250 kronor, med förhöjning efter fem år till 300 kronor och efter tio år till 350 kronor,

eller med 200 kronor, med förhöjning efter fem år till 250 kronor och efter tio år till 300 kronor,

eller med 150 kronor.

Ortstillägg, som utgår till tjänsteman af högre grad, anses såsom lön, men medför icke höjning af pensionsunderlaget; ortstillägg, som åtnjutes af tjänsteman af lägre grad, anses såsom tjänstgöringspenningar.

Beträffande förhöjning af ortstillägget åt tjänsteman af lägre grad gälla enahanda bestämmelser som i fråga om förhöjning af den fasta aflöningen.

§ 8.

Postman, som meddelats uppdrag att tills vidare bestrida viktigare göromål, kan erhålla tillägg till tjänstgöringspenningarna med högst 20 kronor, för månad räknadt, enligt de närmare bestämmelser, som meddelas af generalpoststyrelsen.

§ 9.

Felräkningspenningar tillkomma:

intendenten vid postverkets hufvudkassa med 500 kronor;

tjänsteman, som tjänstgör såsom kassör vid distriktsförvaltning, med 300 kronor, därest minst 500,000 kronor årligen af honom utbetalas i aflöningar och omkostnader m. m., men i annat fall med 120 kronor;

tjänsteman, som tjänstgör såsom hufvudkassör vid något af postkontoren Stockholm 1, Göteborg 1 och Malmö 1, med 180 kronor;

tjänsteman, som vid postkontor, där postanvisningsmedel genom postverkets försorg utsändas till adressaterna, utlämnar dylika medel till breffbärare, med 120 kronor; samt

tjänsteman och af generalpoststyrelsen antagen eller af postdirektör förordnad biträdande postexpeditör, som i regelbunden tjänstefördelning

och under viss, af generalpoststyrelsen bestämd minimitid hvarje söcken-
dag å postkontor betjänar allmänheten samt därvid mottager och utläm-
nar kontanta medel, med 120 kronor vid postkontor af 1:a eller 2:a
klass och med 60 kronor vid postkontor af 3:e eller 4:e klass;
allt för år räknadt.

Felräkningspenningarna utgå alltid till den, som bestrider tjänsten.

§ 10.

Anmärkningsprovision tillkommer tjänsteman hos generalpoststy-
relsen enligt de närmare grunder, Kungl. Maj:t bestämmer, med högst
femton procent å hvarje belopp, som på grund af anmärkning, gjord
af sådan tjänsteman, antingen, såsom ej upptaget till redovisning eller
såsom obehörigen krediteradt, inflyter till postverket och utan anmärk-
ningens framställande ej skulle hafva kommit verket till godo, eller,
såsom för högt debiteradt eller för lågt krediteradt, återgäldas till
vederbörande.

§ 11.

Uniformspersedlar in natura eller beklädnadsersättning till visst
belopp må tilldelas tjänstemän af lägre grad, ordinarie och extra, enligt
bestämmelser, som utfärdas af generalpoststyrelsen.

§ 12.

Tjänstemän af lägre grad, ordinarie och extra, erhålla enligt de
närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t meddelar, läkarvård och medika-
menter på postverkets bekostnad.

§ 13.

Vid tjänsteresa inom riket utgår resekostnads- och traktaments-
ersättning enligt resereglementet, därest icke för vissa slag af tjänste-
resor andra föreskrifter eller bestämmelser om lägre ersättningsberäk-
ning meddelats.

Det ankommer på generalpoststyrelsens pröfning, huruvida tjänste-
man, som förordnats bestrida befattning å annan ort än stationsorten,
må komma i åtnjutande af hyresbidrag, utgörande för dag högst en
femtedel af det vid resor enligt resereglementet utgående traktamente.

§ 14.

Tjänsteman äger årligen, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjuta semester, generalpostdirektören, byråchef, kamrerare, sekreterare, förste aktuarie, intendent och ombudsman under 45 dagar, annan tjänsteman af högre grad de första 3 kalenderåren, hvarunder han innehar ordinarie anställning i postverket, under 15 dagar och därefter under 30 dagar, samt tjänsteman af lägre grad de första 3 kalenderåren af sin ordinarie anställning under 8 dagar och därefter under 15 dagar.

Tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid af året, som bestämmes af vederbörande öfverordnad myndighet, begagna sig af semester.

§ 15.

Grunderna för aflöningen till extra tjänstemän bestämmas af Kungl. Maj:t.

§ 16.

Generalpostdirektör, hvilken minst 12 år innehaft generaldirektörs förordnande, är berättigad att i pension uppbära 6,000 kronor. Om generalpostdirektör, innan han uppnår 12 tjänstår, antingen på grund af sjukdom befinnes oförmögen till nöjaktig vidare tjänstgöring eller ock utan egen begäran nödgas afgå från sin befattning, utan att på grund af tjänstefel hafva förverkat densamma, är han berättigad att i pension uppbära 5,000 kronor, då afgangen sker före eller vid 6 tjänstår, samt 5,500 kronor, då afgangen sker efter 6 men före 12 tjänstår. Pensionen utgår af postmedlen, och skall såsom pensionsavgift ett belopp af 360 kronor årligen afdragas å det för generalpostdirektören bestämda arfvodet eller den honom, intill dess han uppnått 65 år, tillkommande pension.

I fråga om skyldighet för annan tjänsteman att afgå från tjänsten mot åtnjutande af pension gäller hvad i lagen angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension stadgas.

§ 17.

Generalpostdirektören tillsättes genom förordnande på viss tid; öfriga tjänstemän vid postverket tillsättras genom konstitutorial, hvilket skall anses innebära, att tjänsteman kan i administrativ väg afsättas från sin befattning på grund af fel eller försummelse i tjänsten.

§ 18.

Enhvar, som den 1 januari 1910 eller senare tillträder befattning såsom tjänsteman vid postverket, är pliktig att underkasta sig reglementets villkor och bestämmelser.

Detta aflöningsreglemente skall lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1910 under förutsättning att, hvad generalpoststyrelsen angår, Kungl. Maj:t dessförinnan meddelar föreskrift därom, att samtliga ordinarie tjänstemän skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sju effektiva timmar hvarje söckendag.

Öfvergångsbestämmelser.

§ 1.

För de tjänstemän af högre grad, som innehafva tjänst vid 1909 års slut och hvilka med 1910 års ingång tillträda befattning å sistnämnda års stat, skola i afseende å beloppet af begynnelse aflöningen vid sådant tillträde tillämpas följande särskilda bestämmelser.

1. Ifrågavarande tjänstemän anses vara indelade i följande fem grupper:

första gruppen: byråchefer och postdirektörer;

andra gruppen: tjänstemän i 2:a graden hos generalpoststyrelsen och postmästare af 1:a klassen;

tredje gruppen: tjänstemän i 1:a graden hos generalpoststyrelsen och postmästare af 2:a klassen;

fjärde gruppen: kontrollörer och postmästare af 3:e klassen;

femte gruppen: postmästare af 4:e klassen och postexpeditörer.

2. Tjänsteman äger tillgodoräkna sig den tid, som förflutit sedan han tillträdt innehafvande tjänst eller tjänst, tillhörande samma eller högre eller närmast lägre grupp. Följande i 1910 års stat uppförda nya befattningar anses vid sådan beräkning vara fördelade på förenämnda grupper sålunda, att

till första gruppen hänföres postdirektör;

till andra gruppen: kamrerare, sekreterare, förste aktuarie, intendent, ombudsman, öfverkontrollör;

till tredje gruppen: förste kontrollör, aktuarie, förrådsförvaltare, notarie, registrator, revisor, revisor och bokhållare;

till femte gruppen: förste postexpeditör.

3. Af Kungl. Maj:t utfärdadt förordnande för tjänsteman att vara postinspektör anses likställt med innehafvande af ordinarie tjänst, tillhörande första gruppen.

Med innehafvande af ordinarie tjänst likställes äfven:

af generalpoststyrelsen utfärdadt förordnande för tjänsteman att bestrida en tjänst, då sådant föranledts däraf, att tjänsteman af Kungl. Maj:t förordnats bestrida byråchefsbefattning eller postinspektörsbefattning;

förordnande att tills vidare bestrida någon af de för år 1909 på extra stat uppförda femton postmästarbefattningar af 4:e klassen;

af generalpoststyrelsen utfärdadt uppdrag för postexpeditör att tills vidare tjänstgöra såsom afdelningsföreståndare eller förste postexpeditör; samt

förordnande för e. o. postexpeditör att tills vidare bestrida någon af de för år 1909 på extra stat uppförda ethundra postexpeditörsbefattningar.

Likaledes anses uppdrag för tjänsteman att tills vidare vara föreståndare för filialpostkontor likställt med innehafvande af postmästar-tjänst i den klass, som kontoret kommer att tillhöra från 1910 års början.

4. Tjänsteman, som innehaft anställning antingen såsom postmästare af 4:e klass enligt 1902 års stat och i 1903 års stat hänförs till lägre klass än den 2:a eller ock såsom kontrollör å 1902 års stat, må, därest han i föreskrifven ordning inträdt å 1903 års stat, äga att, jämväl vid tillträdande af befattning inom grupp utöfver den närmast högre, med undantag af den första, räkna sig till godo tjänstgöring efter anställning såsom postmästare af 4:e klass enligt 1902 års stat eller såsom kontrollör enligt sistnämnda stat.

Hvad i detta mom. stadgas skall beträffande begynnelseaflöningen för tjänsteman, som i samma mom. afses, äga tillämpning, jämväl om han befordras efter 1910 års ingång.

§ 2.

Tjänsteman af lägre grad, som vid ingången af år 1910 tillträder någon af de på stat uppförda förste postmannabefattningarna och som intill utgången af år 1909 innehaft uppdrag att tills vidare vara förste

postbetjänt, äger att, om han vid berörda tidpunkt uppnått 55 lefnadsår, af den honom tillkommande aflöningen beräkna 960 kronor såsom lön.

I öfrigt tillämpas för tjänsteman af lägre grad aflöningsreglementets bestämmelser, såsom om dessa varit gällande under hvars och ens föregående tjänstgöringstid å ordinarie befattning;

och likställes därvid förordnande att tills vidare bestrida någon af de för år 1909 på extra stat uppförda etthundra postbetjäntbefattningar med innehafvande af dylik befattning på ordinarie stat.

§ 3.

Den, som vid 1909 års slut innehar ordinarie tjänst i generalpoststyrelsen och med 1910 års ingång tillträder befattning, tillhörande den i § 1 omnämnda femte gruppen, må i fråga om begynnelseaflöningen vid sådant tillträde räkna sig till godo så stor del af tiden för tjänstgöringen såsom e. o. tjänsteman, som öfverskjuter 5 år; och äger han, därest fråga är om anställning såsom postexpeditör, vid sådan beräkning utgå från 2,200 kronor såsom lägsta aflöning.

Den, som före 1908 års utgång antagits till e. o. tjänsteman i generalpoststyrelsen eller till e. o. postexpeditör, må, i den mån generalpoststyrelsen finner honom böra komma i åtnjutande af en dylik förmån, i fråga om begynnelseaflöning och aflöningsförhöjning såsom postexpeditör räkna sig till godo så stor del af tiden för tjänstgöringen såsom e. o. tjänsteman eller e. o. postexpeditör, som öfverskjuter 5 år; och äger manlig tjänsteman att vid sådan beräkning utgå från 2,200 kronor såsom lägsta aflöning.

§ 4.

Därest tjänsteman vid tillträde af 1910 års aflöningsstat skulle komma att i fast aflöning och ortstillägg erhålla lägre inkomst än summan af hans nedannämnda förmåner, nämligen: lön, tjänstgöringspenningar och ålderstillägg under år 1909, extra lönetillägg för år 1909, där sådant, jämlikt af Riksdagen fastställda grunder, fortfarande skall till honom utgå för år 1909, ålderstillägg, som enligt nuvarande aflöningsstat intjänats att utgå från 1910 års början, samt provision å samma tjänst under år 1908, äger han att såsom personligt tillägg till tjänstgöringspenningarna uppbära skillnaden, intill dess aflöningen stigit till samma belopp.

Därest kvinnlig tjänsteman, som år 1909 åtnjuter aflöning såsom postexpeditör af andra lönegraden, framdeles vinner befordran som postmästare enligt 1910 års aflöningsstat, äger sådan tjänsteman bibehållas vid den högre pensionsrätt, som tillkommer postexpeditör af andra lönegraden enligt nu gällande aflöningsstat.

§ 5.

Därest den nuvarande intendenten vid postverkets persedelförråd ingår på 1910 års aflöningsstat, med öfvertagande af befattningen såsom förrådsförvaltare, äger han fortfarande att åtnjuta semester af 45 dagar årligen.

Den i aflöningsreglementet för vissa tjänstemän angifna begränsningen af semestertiden till 15 eller 8 dagar under de första 3 kalenderåren, hvarunder tjänsteman innehar ordinarie anställning, tillämpas icke beträffande tjänsteman, som tillträdt ordinarie tjänst i verket före 1909 års utgång.

§ 6.

Vid postverket anställd tjänsteman, som vid 1909 års utgång innehar befattning å 1902 års eller 1909 års aflöningsstat, är skyldig ingå på 1910 års aflöningsstat, såvida han icke före den 1 mars 1910 förklarar, att han ej är villig underkasta sig de villkor och bestämmelser, som äro stadgade för sådant inträde. Till tjänsteman, som före sistberörda tidpunkt afgifvit dylikt förklarande, skola aflöningsförmåner utgå enligt för honom förut gällande grunder.

§ 7.

De med en befattning förenade sportler och öfriga extra inkomster tillfalla i allmänhet den, som bestrider befattningen, men åtnjutas af tjänstens ordinarie innehafvare äfven för den tid, då han åtnjuter semester eller för beredande af semester bestridt högre befattning, eller under den tid, som han på uppdrag af generalpoststyrelsen använt för att utom sin tjänstgöringsort göra iakttagelser i posttjänsten eller idka språkstudier eller som åtgått för fullgörande af de skyldigheter, hvilka ålegat honom såsom fullmäktig eller revisor vid civilstatens änke- och pupillkassa.